

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avdelning 2

DOM
2021-10-08
meddelad i
Göteborg

Mål nr: B 13661-19

PARTER (Antal tilltalade: 2)

Tilltalad

PER Christoffer Ekström, 19841006-5554
Prästgårdsängen 6 Lgh 1401
412 71 Göteborg

Offentlig försvarare:

Advokat Göran Insulán
Advokat Göran Insulán AB
Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg

Åklagare

Kammaråklagare Leif Görts
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot korruption
Box 57
101 21 Stockholm

Målsägande

Bagaren och Kocken AB, 556747-4001
Sörredsvägen 113
417 29 Göteborg

Företrädd av åklagaren

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Grov trolöshet mot huvudman, 10 kap 5 § 1 st och 2 st brottsbalken
2018-01-01 -- 2019-04-18
2. Grov trolöshet mot huvudman, 10 kap 5 § 1 st och 2 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2016
2016-01-01 -- 2018-01-01
3. Grovt tagande av muta, 10 kap 5 a § och 5 c § brottsbalken
2016-01-01 -- 2019-03-31 (2 tillfällen)

Påföljd m.m.

Fängelse 3 år 6 månader

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Ullevigatan 15

Telefon

031-701 10 02

Öppettider

måndag - fredag
08:00-16:30

Postadress

404 83 Göteborg

E-post

avdelning2tgg@dom.se

Webbplats

www.goteborgstingsratt.domstol.se

Skadestånd

1. Per Ekström ska solidariskt med Sebastian Vocanac betala skadestånd till AXA XL, 516410-6295, med 6 718 271 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 januari 2019 till dess betalning sker.
2. Bagaren och Kocken AB:s skadeståndsyrkande avslås.

Förverkande och beslag

1. Med stöd av 36 kap. 1 § brottsbalken förklaras 207 000 kr förverkat från Per Ekström så som utbyte av brott.
2. Yrkandet om förverkande av 6 059 170 kr så som utbyte av brott avslås.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Advokat Göran Insulán får ersättning av staten med 502 589 kr. Av beloppet avser 385 106 kr arbete, 16 965 kr tidsspillan och 100 518 kr mervärdesskatt.
2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.

Övrigt

1. Tingsrätten förordnar med stöd av 26 kap. 1 § brottsbalken om kvarstad på så mycket av Per Ekströms egendom att 6 718 271 kr kan antas bli täckt vid utmätning. Beslutet om kvarstad ska bestå tills verkställighet sker, dock längst två månader efter att domen vinner laga kraft.
 2. Det tidigare beslutet om kvarstad upphävs.
-

Tilltalad

SEBASTIAN Daniel Vocanac, 19930525-1390
Standargatan 1B, Läg 1201
414 61 Göteborg

Offentlig försvarare:

Advokat Björn Hurtig
Försvarsadvokaterna Väst Björn Hurtig AB
Lilla Brogatan 7
503 32 Borås

Åklagare

Kammaråklagare Leif Görts
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot korruption
Box 57
101 21 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Medhjälp till grov trolöshet mot huvudman, 10 kap 5 § 1 st och 2 st brottsbalken och 10 kap 5 § 1 st och 2 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2017 samt 23 kap 4 § brottsbalken
2016-01-01 -- 2018-12-31
2. Medhjälp till grovt tagande av muta, 10 kap 5 a § och 5 c § samt 23 kap 4 § brottsbalken
2016-01-01 -- 2018-12-31

Påföljd m.m.

Fängelse 1 år 6 månader

Skadestånd

Sebastian Vocanac ska solidariskt med Per Ekström betala skadestånd till AXA XL, 516410-6295, med 6 718 271 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 januari 2019 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

Yrkandet om förverkande av 3 009 221 kr så som utbyte av brott avslås.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Advokat Björn Hurtig får ersättning av staten med 439 218 kr. Av beloppet avser 344 850 kr arbete, 6 525 kr tidspillan och 87 843 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagarens yrkanden, se bilaga 1–2.

Per Ekström har förnekat samtliga gärningar.

Han har beträffande åtalpunkterna 1–2 medgett att han under angiven tidsperiod varit produktchef över affärsområdet lampor och belysning vid ICA Sverige AB Special men bestritt påståendet att han därigenom haft förtroendeuppgiften att sköta företagets inköp inom produktområdet. Per Ekström har vidare angett att han inte gjort något av det som åklagaren påstått och att han därmed inte har brustit i sin lojalitet mot ICA eller missbrukat sin förtroendeställning. Per Ekström har vidare angett att han inte begärt eller mottagit otillbörliga förmåner för utövningen av hans anställning som produktchef.

Beträffande åtalpunkterna 5–6 har Per Ekström medgett att han under angiven tidsperiod som produktchef gett råd och samtalat om produkter i syfte att saluföras på marknaden som företagets egna varumärken men har bestritt påståendena om att han haft förtroendeuppgiften att medverka till inköp av produkterna och att han haft en särskild ansvarsfull ställning. Han har inte beställt några varor och har inte orsakat Bagaren och Kocken någon skada. Per Ekström har vidare angett att han inte mottagit någon otillbörlig förmån för utövningen av hans anställning som own brand manager.

Per Ekström har bestritt de enskilda anspråken och de särskilda yrkandena samt yrkandet om kvarstad med hänvisning till sin inställning i ansvarsfrågan.

Sebastian Vocanac har bestritt ansvar för brott.

Han har beträffande åtalpunkten 3 medgett att han under angiven tidsperiod förmedlat uppgifter mellan Per Ekström och handelsagenten gällande produkter som övervägdes att beställas för ICA:s räkning, priser och betalningar samt avstämningar av

provision för genomförda affärer. Sebastian Vocanac har inte förmedlat uppgifter om genomförda affärer. Han har inte haft uppsåt att främja någons brottsliga verksamhet.

Beträffande åtalpunkten 4 har Sebastian Vocanac medgett att han omsatt pengar och att det har skett genom att han, på det sätt som åklagaren angett i gärningspåståendet, tagit emot pengar på sitt personliga bankkonto, tagit emot kontanta medel och växlat till svensk valuta samt tagit emot pengar till sitt bolag Northekvo. De belopp han mottagit har använts dels för att betala ut pengar till personer som är närstående till Per Ekström samt dels bestrida Per Ekströms utgifter i enlighet med åklagarens gärningspåstående. Sebastian Vocanac har dock bestritt uppgiften att han skulle ha tillgodogjort sig en del av beloppet personligen. Han har motsatt sig påståendet om att hela beloppet som satts in på Northekvos konto ska ses som att han tillgodosett sig det personligen. Dessa pengar har använts för betalning av skatt och moms m.m. Sebastian Vocanac har förnekat att han agerat med något uppsåt att tillgodogöra sig pengar från brott. Sebastian Vocanac har anförts att ett penningtvättsbrott under alla omständigheter ska anses konsumerat av gärningarna i åtalpunkten 3.

Sebastian Vocanac har bestritt det enskilda anspråket och det särskilda yrkandet om förverkande.

UTREDNINGEN

De tilltalade har hörts.

Åtalpunkterna 1-4

På åklagarens begäran har vittnesförhör hållits med Ola Andersson, Robin Eriksson, Victoria Arndt, Linda Lans, Rebecca Ridings, Susanne Pellas och Johan Vinsten.

På Per Ekströms begäran har vittnesförhör hållits med Frida Byström, Cindy Radermacher, Andreas Rydén och Annika Bergqvist.

Åtalspunkterna 5-6

På åklagarens begäran har vittnesförhör hållits med Gustav Norlenius, Robert Henriksson, Martin Blidberg, Albin Jansson och Nicklas Johansson.

Samtliga åtalspunkter

Parterna har åberopat skriftlig bevisning. Tingsrätten har tagit del av all åberopat muntlig och skriftlig bevisning och redogör för denna i relevanta delar under domskälen.

BAKGRUND

Per Ekström var anställd och arbetade som produktchef vid ICA Sverige AB Special från april 2015 till februari 2018. ICA Sverige AB Special är ett inköpsbolag som köper produkter till ICA-butiker i hela landet. ICA Sverige AB Special benämns nedan som ICA. Per Ekström har vidare varit anställd och arbetat som own brand manager vid Bagaren och Kocken AB från våren 2018 till april 2019.

Sebastian Vocanac var anställd av Pesita International Limited (Pesita) från den 1 juli 2016 till den 30 juni 2017.

Pesita företrädde av en man vid namn Ziguang Liang som i målet anges som John Liang. Pesita levererade varor till Bergsala SDA (Bergsala) som i sin tur sålde varor till ICA. John Liang är även kopplad till HK Eurostar som levererade varor till Bagaren och Kocken.

Bergsala var ett dotterbolag inom Bergsala Holding AB. Verksamheten i Bergsala drevs av Ola Andersson och Robin Erikson som har hörts som vittnen i målet.

Per Ekström och Sebastian Vocanac lärde känna varandra 2015 då Per Ekström var tillsammans med Sebastian Vocanacs syster. Per Ekström och Sebastian Vocanac har haft affärer ihop i den enskilda firman Northekvo. Northekvo Consulting AB (nedan

Northekvo) bildades den 2 maj 2017. Sebastian Vocanac är ägare och formell företrädare för Northekvo.

Gällande åtalspunkterna 1–4 har åklagaren gjort gällande att Pesita betalat provision mm i enlighet med vad som antecknats i handlingar ”Payments List” som påträffats i beslag tagen Apple Mac Book. Det har påträffats ett flertal sådana handlingar i det beslagtagna materialet. Handlingarna har i utredningen sammanställts till fyra olika listor som namngetts med bokstäverna A–D. Listorna benämns nedan som Lista A, Lista B, Lista C och Lista D. I utredningen förekommer ett antal listor som med kolumner med information om artiklar som i materialet benämns bl. a som Quotation och Quotation sheet. Dessa listor benämns nedan som Produktlistor.

Åklagaren har påstått att betalningar från Pesita satts in på ett kinesiskt bankkonto tillhörande John Liang. Enligt åklagaren har det funnits ett visakort kopplat till kontot. Detta kort anges nedan som HSBC-kortet (The Hongkong and Shanghai Banking Corporation Limited). Åklagaren har vidare påstått att det från Pesita även överförts pengar till ett annat kort som nedan benämns som Unionpaykortet alternativt Unionpaykortet/Annat kort.

Vid de beräkningar som görs i domskälen har tingsrätten använt de valutakurser som åklagaren använt i sin sammanställning över uppgifter om betalningar som förekommer i Lista A–D eller i mejl samt inbetalningar på konton (Tilläggsprotokoll s. 48). Aktuella valutor är amerikanska dollar (USD) och Hongkongdollar (HKD).

DOMSKÄL

Gärningarna

Åtalen för grov trolöshet mot huvudman, grovt tagande av muta, medhjälp till grov trolöshet mot huvudman och grovt tagande av muta samt grovt penningtvättbrott, åtalspunkterna 1-4 i bilaga 1

Åklagarens sakframställan i korthet

Per Ekström, Sebastian Vocanac och John Liang har haft en affärsverksamhet tillsammans. Verksamheten har bestått i försäljning av varor från Hongkong till Bergsala till Ica. Per Ekström och Sebastian Vocanac har fått provision på försäljningen och Pesita har betalat privata omkostnader för Per Ekström och Sebastian Vocanac i enlighet med vad som anges i Lista A–D samt genom inbetalningar som Pesita därutöver gjort till Northekvos konto och HSBC-kortet och Unionpaykortet/Annat kort. Sebastian Vocanac, Per Ekström och John Liang har löpande kontakter om prissättning mm visavi Bergsala och bestämmer en prisnivå som möjliggör att man får en vinstmarginal, i form av provision, mutor. Sebastian Vocanac fungerar som en förmedlande länk mellan Per Ekström och John Liang vid bestämmande av priser, vinstmarginaler för de produkter som säljs till Bergsala. Per Ekström har använt sig att HSBC-kortet och Unionpaykortet/Annat kort och han har således tillgodogjort sig de pengar som Pesita satt in på dessa kort. Sebastian Vocanac har fått ersättning från Pesita; inledningsvis på sitt bankkonto i SEB och därefter genom insättningar på Northekvos konto.

Per Ekström har berättat i korthet följande. Han har hela tiden arbetat för ICA:s bästa. Han kände John Liang innan han började att arbeta på ICA genom hans tidigare arbete på Netonnet. Han arbetade i Göteborg och John Liang arbetade då på Netonnets kontor i Kina/Hongkong. Han hade inte kontakt med John Liang under den tid han arbetade på Ica, i vart fall inte beträffande något rörande hans inköp för Ica. Han var med och diskuterade inköp av varor för Icas räkning från Bergsala men det var inte han som gjorde inköpen. Han har inte fått några pengar från Pesita och han har inte innehavt HSBC-kortet eller något Unionpay-kort eller annat kort som skulle vara kopplat till betalningar från Pesita. Han fick ett kinesiskt bankkort på posten. Det kan ha varit John Liang som skickade kortet till honom. Han använde inte kortet utan klippte genast sönder det. Det är inte han som är Hellen/Helene eller Kevin. Han har inte någon koppling till Northekvo.

Sebastian Vocanac har berättat i korthet följande. Han och Per Ekström hade många olika projekt löpande samtidigt. Inledningsvis var det friluftsbesök och därefter började de med kosmetika och rengöringsprodukter. De startade Team Northekvo hösten 2014 och de skulle då handla med rengöring. Han lärde känna John Liang 2014 då han var på en resa tillsammans med Per Ekström och hans familj i Kina. Han började arbeta tillsammans med John Liang på hösten innan Per Ekström anställdes på Ica. John Liang var en agent för kosmetika och rengöring och han förde ihop personer med honom. John Liang hade företag i Kina som tillverkade silikonplast och köksartiklar. John Liang började därefter agera som agent för dem. Han själv arbetade med grafisk design, t ex hur etiketten skulle se ut. Han startade ett konsultföretag, Northekvo Consulting, i maj 2017. Hans anställning gick därefter över till konsultföretaget. Han fakturerade Pesita för olika arbetsuppgifter som han utförde, bl a sörja produkter, sätta listor och bestämma produktprovisioner. Det har inte bara varit fråga om produkter som skulle säljas till Bergsala utan han har också varit på mässor och hjälpt John Liang med köksartiklar. Han har inte ansvarat eller styrt över någon försäljning. Han har inget med att göra om det köpts in för mycket produkter till ICA. Han har hela tiden uppfattat sig som anställd och att det var Per Ekström och John Liang som var hans chefer.

Uppgifter från vittnesförhör

Det har hållits ett flertal vittnesförhör och såsom angetts ovan kommer tingsrätten att i domskälen hänföra sig till vad vittnen berättat i vissa relevanta delar.

I de fall där det inte särskilt anmärks anser tingsrätten att hörda vittnen har gjort ett trovärdigt intryck och att det inte framkommit omständigheter som skulle tala för att vittnet inte skulle berätta sanningen eller att vittnet skulle vilja anklaga Per Ekström eller Sebastian Vocanac för något de inte gjort.

Åtalspunkten 1 – Grov trolöshet mot huvudman**Rättsliga utgångspunkter***Objektiva förutsättningar för straffansvar*

För att det ska föreligga objektiva förutsättningar att döma Per Ekström för grov trolöshet mot huvudman har åklagaren att visa att Per Ekström haft förtroendeuppgiften att sköta ICA:s inköp inom produktområdet lampor och belysning, att Per Ekström missbrukat sin förtroendeställning genom att han styrt beslut om inköp för bolagets räkning till en leverantör som upphandlade varorna av en agent i Hongkong och som gav Per Ekström provision på agentens försäljning. Åklagaren har därutöver att visa att Per Ekströms agerande enligt ovan inneburit en skada för ICA.

Förtroendeställning

En sådan förtroendeställning kan intas av, vilket är påstått i detta fall, en anställd i privat tjänst om personen på grund av förtroendeställningen fått till uppgift att sköta eller övervaka skötseln av, såvitt nu är av intresse, ekonomisk angelägenhet. Det räcker alltså inte att den anställde befinner sig i förtroendeställning utan han ska också på grund av denna ha fått att sköta eller övervaka skötseln av en ekonomisk angelägenhet. Det centrala är personens uppdrag att sköta eller övervaka skötseln av annans ekonomiska angelägenhet på ett sätt som innefattar förtroende. Frågan om en person har en förtroendeställning måste bedömas utifrån vilka uppgifter han eller hon har fått och hur dessa ska utföras, snarare än vilken tjänst eller tjänsteställning han eller hon har. En person i underordnad ställning kan uppfylla kravet på självständighet, om han eller hon fått behörighet att rättshandla med tredje man för huvudmannens räkning utan annan persons överinseende, även om behörigheten inte skulle vara förenad med ett självständigt beslutsutrymme, se JUNO kommentaren till 10 kap. 5 brottsbalken.

Missbruk

Med missbruk förstås att gärningsmannen gör något som han uppenbarligen inte borde ha gjort med hänsyn till sina skyldigheter gentemot huvudmannen just i sin egenskap

av en person som är visad särskilt förtroende. Enligt allmänt språkbruk synes missbruk normalt förutsätta att gärningen sker i syfte att bereda sig själv eller annan fördelar eller i vart fall med avsikt att skada huvudmannen, Lexino kommentaren till 10 kap 5 § brottsbalken.

Skada

När det gäller skaderekvisitet är detta uppfyllt så fort gärningen inneburit en omedelbar skada för huvudmannen. I praktiken föreligger i regel skada redan vid gärningen, eftersom ekonomisk skada definieras som beaktansvärd fara för slutlig förlust. Det innebär att brottet fullbordas redan vid den tidpunkten.

Tingsrättens bedömning

För att bedöma Per Ekströms ansvar är det av vikt vad som är utrett gällande åklagarens påstående om att det är Per Ekström som döljer sig bakom namnen Hellen/Helen och Kevin. Per Ekström har bestritt detta påstående samt invänt att det finns en Hellen på ICA:s kontor i Hongkong.

Sebastian Vocanac har berättat att Per Ekström har använt sig av dessa namn eftersom Per Ekström var anställd av Ica och därför inte kunde bedriva konkurrerande verksamhet. Sebastian Vocanac har vidare angett att det är han som skapat mejladresserna, t ex hellen@northecko.se. Åklagaren har därutöver åberopat utredning bl. a i form av mejl den 11 oktober 2016 där Sebastian Vocanac skriver till John Liang ”**Helene** will meet you up in HK the 26/10..” tillsammans med utredning som visar att Per Ekström var i Hongkong den aktuella tiden. Robin Andersson har också berättat att han träffade Per Ekström och John Liang i Hongkong. Åklagaren har även lagt fram ett sms där Per Ekström den 10 oktober 2016 skriver till Sebastian Vocanac ”säg att Helen möter upp honom 26/10 i Hongkong om det funkar”. Åklagaren har på samma sätt lagt fram utredning som visar att en ”Kevin” nämns i kontakter mellan Sebastian Vocanac och John Liang, t ex i mejl den 3 oktober 2017. Även annan utredning i form av bl. a mejlkonversation talar i samma riktning vilket tingsrätten kommer att återkomma till nedan. Victoria Arndt som var Per Ekström närmaste chef

på ICA har bekräftat att det finns en person på Icas kontor i Hongkong som heter Helen men att hon inte arbetar med lampor.

Tingsrätten anser att det genom ovan redovisade utredning är utrett att Per Ekström använt namnen Hellen/Helene och Kevin och att han därmed också använt mejladresserna `hellen@northecko.se` och `kevin@northecko.com`. Per Ekströms invändning om att det finns en Hellen på ICA:s kontot i Hongkong kan därmed lämnas utan avseende.

Genom samma utredning är det också visat att Per Ekström haft kopplingar till Northecko. Per Ekströms koppling till Northecko visas också genom att det i Northeckos bokföring påträffats ett kvitto från Per Ekström gällande representation. Beloppet har bokförts som skuld till närstående personer. Per Ekström har också använt sig av mejladressen `@therightprofit.com`, vilket är en mejladress som använts inom företaget Northecko. Detta framgår av mejl från Sebastian Vocanac till John Liang den 16 oktober 2017 (epostmeddelande 9).

Åklagaren har vidare, till styrkande av Per Ekströms och Sebastian Vocanacs brottsupplägg att tjäna pengar på Per Ekströms anställning hos ICA, åberopat ett mejl som skickats från Sebastian Vocanacs mejladress till John Liang den 23 januari 2017. Det framgår även att samma mejl skickats mellan Sebastian Vocanac och Per Ekström tidigare under dagen och att Per Ekström föreslagit ändringar i mejlet. Per Ekström använder sig här av mejladressen `Hellen@northecko.com`.

Per Ekström har angett att han inte varit inblandad i denna mejlväxling.

Tingsrätten delar åklagarens uppfattning om att ovan nämnda mejl inte kan uppfattas på annat sätt än att det beskriver den verksamhet som Sebastian Vocanacs och Per Ekströms har bedrivit under 2016 och hur de ska fortsätta att bedriva verksamheten. Mejlet skickas till John Liang och det anges direkt i texten att det handlar om affärer med ICA. Per Ekström beskriver också att han måste försvinna från allting och att Sebastian Vocanac ska ta över, vilket överensstämmer med övrig utredning som visar

på en omfattande kommunikation mellan Sebastian Vocanac och John Liang. Bl a skickas Lista A–D och Produktlistor mellan dem i stor omfattning. I slutet av mejlet anges också hur verksamheten ska genomföras, nämligen på följande sätt.

“ICA (Hellen) contact Bergsala and ask for a product

Bergsala send request to John

John fix quotation from factory

John together with Seba decide profit

John send quotation to Bergsala

Bergsala to ICA”

Tingsrätten anser att denna utredning med styrka talar för att Sebastian Vocanac och Per Ekström under 2016 har bedrivit verksamhet kopplad till inköp till ICA genom Bergsala och Pesita samt att verksamheten skulle fortsätta på det sätt som angetts i slutet av mejlet som beskrivits ovan.

Åklagaren har återopat ytterligare utredning som med styrka talar för att Sebastian Vocanac och Per Ekström bedrivit en verksamhet som haft kopplingar till Pesita och ICA. Förutom att Per Ekström mottagit pengar från Pesita, vilket kommer att redogöras närmare för nedan, har åklagaren lagt fram utredning i form av analys av genomgång av Per Ekströms Iphone som visar att Per Ekström haft upprepade kontakter med John Liang under den aktuella tiden. Det framgår även av mejlkonversation mellan Per Ekström och Sebastian Vocanac att Per Ekström inhämtar information från ICA och deras produktlistor som han skickar från sin ICA-mejl till sin privata g-mailadress och därefter vidarebefordrar till Sebastian Vocanac. Ett exempel på detta är mejl den 31 mars 2016 med rubriken ”Lev.schema till ICA – Bergsala SDA” samt mejl den 11 augusti 2016 med samma förfarande. Per Ekström har på samma sätt vidarebefordrat ett mejl från Jason Hui, som arbetar för ICA i Kina, som handlade om ”new business opportunity”. Tingsrätten anser att denna utredning tydliggör att Per Ekström bedrivit egen verksamhet kopplat till de varor som köptes in för ICA. Med beaktande av den omfattande utredning som finns gällande den verksamhet som Per Ekström bedrivit samtidigt som han arbetat för ICA anser

tingsrätten att Per Ekströms invändning om att han skickat ovan angivna mejl till Sebastian Vocanac för att Sebastian Vocanac var intresserad av att driva egen verksamhet kan lämnas utan avseende.

Tingsrätten övergår härfter till att bedöma vad som är visat gällande åklagarens påstående om att Per Ekström haft en sådan förtroendeställning som krävs för att han ska kunna dömas till ansvar för gärningen. Per Ekström har bestritt uppgiften om att han haft en sådan förtroendeställning.

Tingsrätten anser att utredningen redan i form av åberopat anställningsavtal med tillhörande arbetsbeskrivning med styrka talar för att Per Ekström som produktchef hade en sådan förtroendeställning som redogjorts för ovan. Att det varit på detta vis får också helt och hållet stöd av muntlig bevisning. Victoria Arndt har berättat om inköpsprocessen på ICA och att det var Per Ekström som ansvarade för inköpen i den kategori han var ansvarig för. Hon har också berättat att det var Per Ekström som hade kontakt med Bergsala och godkände prisnivån från Bergsala. Linda Lans har berättat på samma sätt att Per Ekström som produktchef hade ansvar för inköpen i den kategori han ansvarade för. Även Rebecka Ridings har berättat att det var produktchefen som ansvarade för planeringen av vilka produkter som skulle köpas in. Vittnena har även samstämmigt berättat att själva inköpet görs av andra utifrån den information som produktchefen lagt in i ICA:s planeringssystem Planica. Ola Andersson och Robin Eriksson har också beskrivit på samma sätt att det var Per Ekström som kunde ha synpunkter på det pris de satte på produkterna till ICA.

De uppgifter som lämnats av Frida Byström, Cindy Radermacher, Andreas Rydén och Annika Bergqvist talar i samma riktning, nämligen att det var Per Ekström som hade ansvar för inköp.

Tingsrättens slutsats är därmed att Per Ekström haft en sådan förtroendeställning som åklagaren gjort gällande. Per Ekströms påstående om att han inte gjort några inköp förringar inte åklagarens utredning.

När det gäller frågan om Per Ekström missbrukat sin förtroendeställning gör tingsrätten följande överväganden.

Åklagaren har påstått Per Ekströms agerande i denna del avser att han styrt beslut om inköp för bolagets räkning till en leverantör som upphandlade varorna av en agent i Hongkong och som gav Per Ekström provision på agentens försäljning till leverantören.

Genom förhören med Ola Andersson och Robin Eriksson är det utrett att Bergsala köpt in varor från Pesita som de sedan sålt vidare till ICA. Både Ola Andersson och Robin Eriksson har också berättat att de haft kontakt med Per Ekström när det handlat om inköp för ICA:s räkning och att det var Per Ekström som tipsade om att de kunde använda John Liang för sina inköp. Ola Andersson har beskrivit att de hade andra agenter sedan tidigare men att de inte var tillräckligt stora för att använda fler agenter och att de valde John Liang bl. a för att han var specialiserad på hushållsel. Genom förhören med Victoria Arndt och Linda Lans har det också framkommit att de inte kände till att inköp gjordes från Pesita. Denna utredning ger helt och hållet stöd för påståendet att Per Ekström styrt inköp till Pesita.

När det gäller påståendet om att Per Ekström erhållit provision har åklagaren fört fram omfattande utredning framförallt i form av Produktlistor, Listorna A–D samt promemorior över jämförande analyser dels av Produktlistor, Purchase Order och fakturor mot ICA, dels av dokument från beslagtagna datorer i förhållande till en vinstberäkningsmodell för provisioner som också påträffats i material som funnits i samma beslag. Promemoriorna är upprättade av Susanne Pellas, som är ekonom och arbetar som utredare inom polisens korruptionsgrupp. Susanne Pellas har också hörts och bekräftat de uppgifter och slutsatser hon redogjort för i sina promemorior.

Sebastian Vocanac har berättat om att han och Per Ekström fått provision på varor i enlighet med vad som anges i Lista A–C. Sebastian Vocanac har angett att Lista A-C är en sammanställning av de olika artiklarna och hur mycket varje försäljning har gett

samt var pengarna skickats. Han har tagit emot dessa listor och visat dem för Per Ekström.

Per Ekström har angett att han inte känner till Pesita och att han inte har någon kännedom om påstådda betalningar från Pesita.

Av åberopade Produktlistor framgår i vissa fall att priset på en vara ökas med en procentsats som redovisas i en särskild kolumn som anges som exempelvis ”10 % SE”, ”10 % to Per” och ”10 % till Hellen”. Lista A–C visar också att ett saldo (Amount) byggs upp tillsammans med uppgifter om varor, ordernummer samt datum för betalning. Av Lista A-C framgår även att det gjorts avdrag (deduct) med belopp som kunnat härledas som utbetalningar från Pesita vilket tingsrätten kommer att återkomma till närmare nedan. Tingsrätten anser att redan dessa uppgifter mycket starkt talar för att Per Ekström betingat sig en provision från Pesita på det sätt som Sebastian Vocanac berättat om. Det har därutöver åberopats ett flertal mejl mellan John Liang och Sebastian Vocanac där Produktlistor bifogas och där det anges att ”10 % included” i flera av dessa mejl. I mejl den 10 november 2016 skriver John Liang också ”we would do it 50/50 for this project”. Denna utredning talar också i samma riktning. Åklagaren har även genom förhöret med Susanne Pellas och ovan åberopade promemorior visat att artikelnummer i Produktlistor stämmer överens med varor som sålts till Bergsala och sedan vidare till ICA och att priset påverkats av angiven ”Profit”. Susanne Pellas har berättat att hon tagit ett exempel från varje Lista där hon försökt matcha PO-nummer (ordernummer) med PO-nummer som hon hittat från Bergsala eller ICA. Hon har även prövat den vinstberäkningsmodell som Sebastian Vocanac skickat till Per Ekström i mejl den 11 maj 2017 och hennes uppfattning är att den förefaller ha tillämpats på vissa artiklar i en Produktlista som hon tittat närmare på. Enligt Susanne Pellas överensstämmer vinsten, som hon fick fram genom denna beräkningsmodell, med de belopp som anges i Lista B och C. Robin Eriksson har också berättat att de använde sig av de Produktlistor som lagts fram i målet men att han inte känner igen de röda kolumnerna där t ex ”10 % to Per” angetts.

Tingsrätten anser att denna utredning har visat att Pesita gett Per Ekström en provision på det sätt som åklagaren påstått.

Tingsrätten anser att åklagaren genom samma utredning har visat att det förelegat en beaktansvärd fara för slutlig förlust för ICA genom att inköpspriset för deras leverantör höjts med den provision som Per Ekström betingat sig. Av betydelse för denna bedömning är också återopad mejlkonversation mellan Per Ekström och Sebastian Vocanac den 11 maj 2017. Sebastian Vocanac skickar först ovan beskrivna vinstberäkningsmodell gällande "Solarcell" till Per Ekström. Till mejlet är bifogat beräkningsmodellen, som enligt Susanne Pellas kunde användas för beräkningar, samt en Produktlista med bilder och uppgifter om olika "Solar Panel" med dokumentnamn, eller liknande, Solar_ICAHOME_SEBA 20170509.numbers. Per Ekström genom mejladressen hellen@northekevco.com svarade på detta mejl enligt följande.

"Vi kommer köpa 1 000 000 st och mitt pris förra året var 0,56 usd. Det vi gjorde vara att vi höjde priset på de andra produkterna som ligger med i filen. Jag kommer att vilja ha 0,50 usd från Robin och det innebär att vi skall höja priset till Robin till 0,44-0,45 usd. Jag behöver räkna på detta och hinner inte det idag så du måste säga till J att han får detta innan belgen för jag måste räkna på allt..."

Tingsrätten anser att denna återopade mejlkonversation visar att Per Ekström hade kontroll på det pris som ICA var villigt att betala för produkten samt att han även angav att man ska höja priset till Robin (Bergsala), vilket ger mycket starkt stöd till åklagarens påstående om skada för ICA.

Tingsrätten anser sammanfattningsvis att åklagaren har visat att Per Ekström missbrukat sin förtroendeställning och att ICA därigenom har drabbats av en skada.

Åklagaren har påstått att skadan uppgår till 9 150 674 kr.

Sebastian Vocanac har bekräftat åklagarens påstående om att Pesita gjort inbetalningar till hans konto i SEB och på Northekevco's konto, vilket också framgår av återopade

kontoutdrag. Sebastian Vocanac har också medgett att utbetalningar har skett till kort och för kostnader i den omfattning som åklagaren påstått. Med beaktande av de uppgifter som finns om att det förekommit andra affärer mellan Pesita och Sebastian Vocanac och Per Ekström anser tingsrätten att det förhållandet att Pesita gjort inbetalningar till Sebastian Vocanac och Northevkvo och övriga betalningar inte ensamt medför att det skulle vara visat att det är en skada som drabbat ICA.

Inledningsvis noteras att en betalning till HSBC-kortet om 15 000 USD har gjorts den 14 oktober 2015 vilket inte omfattas av gärningspåståendet om Per Ekströms agerande som anges vara från och med 2016.

Genom den omfattande utredning som förts fram gällande de belopp som redovisats i Lista A–C och den koppling som finns till faktiskt levererade artiklar anser tingsrätten att det får anses utrett att de poster som redovisats i Lista A–C är betalningar som orsakat ICA en skada med motsvarande belopp. Det är härmed utrett att betalningar som gjorts till Sebastian Vocanacs konto i SEB, Northekvos konto och HSBC-kortet samt överföringar till annat kort från den 23 september 2016 till den 18 januari 2018 är en skada som drabbat ICA. Tingsrätten anser även att samma utredning styrker att de kostnader för resor mm som Pesita betalat för Per Ekström och Sebastian Vocanac under angiven tid är en skada som drabbat ICA. När det gäller utlägg för kostnader har åklagaren även åberopat bl. a bekräftelser på flygbiljetter och hotellbokningar.

Denna skada uppgår till totalt 4 968 871 kr och fördelar sig enligt följande.

Sebastian Vocanacs konto i SEB: 13 000 USD + 4 000 USD + 3 750 USD + 11 890 USD + 12 600 USD + 4 290 = 49 530 USD (415 061 kr)

Northekvos konto: 8 100 USD + 9 000 USD + 18 300 USD + 75 134 USD + 33 590 + 33 590 USD + 33 590 USD = 211 304 USD (1 770 728 kr)

HSBC-kortet: 37 000 USD + 11 000 USD + 24 000 USD = 72 000 USD (603 360 kr)

Annat kort: 20 000 USD + 32 400 USD + 11 500 USD + 16 000 USD + 3 076 USD
15 000 USD + 11 500 USD + 11 500 USD + 11 500 USD + 50 000 USD + 20 000
USD + 23 901 USD = 226 377 USD (1 897 039 kr)

Betalda kostnader och kontanter: 16 589 USD + 615 USD + 2 236 USD + 7 940 USD
+ 6 353 USD = 33 733 USD (282 683 kr)

I tiden efter det att inbetalningar från Pesita kunnat härledas genom Lista A-C, d v s efter den 18 januari 2018, har inbetalning skett till Northekvos konto med totalt 171 525 USD och till HSBC-kortet med totalt 1 772 051 HKD. Dessa belopp blir sammantaget 3 351 194 kr (1 437 379 kr + 1 913 815 kr). När det gäller dessa belopp så talar det förhållandet att Lista C avslutades med en balans om 208 759 USD (1 749 400 kr) för att betalningar som skett till kontot och kortet även efter detta datum är hänförligt till produkter som sålts till Bergsala och ICA. Även återopad bild på ett mejl från ”John Liang Eurostar” till kevin@hkeurostar den 22 november 2018, där det framgår att John Liang anser sig ha en skuld till Per Ekström hänförligt till ”...the old project we did at end of 2017 and beginning of 2018”, talar för samma slutsats. Mejllet innehåller dessutom en del av en produktlista liknande de Produktlistor som kopplats till de uppgifter som sammanställts i Lista A–C. Detta talar för att betalningar som Pesita har gjort efter den 18 januari 2018 är en eftersläpning från affärerna gällande ICA som åklagaren gjort gällande. John Liang anger i ovan nämnda mejl att det finns en kvarstående balans om 39 209 USD per den 8 november som han vill överföra till Per Ekström för att avsluta affären (”I will transform all these to you to close Project.”).

Med beaktande av att Per Ekström avslutade sin anställning på ICA i februari 2018 samt att de belopp som överförts till Northekvos konto samt HSBC-kortet vida överstiger den balans om 208 759 USD anser tingsrätten att det inte kan anses styrkt att alla dessa betalningar är hänförliga till affärer med ICA. Det är också utrett i målet att ca 100 000 USD (57 000 USD + 41 176 USD), som inte rör affärer som kopplas till ICA, har satts in på Northekvos konto i maj 2018. Per Ekström har också fortsatt att använda John Liang som agent (se mer om detta under åtalet gällande Bagaren och

Kocken), vilket ger utrymme för tveksamheter gällande att alla dessa inbetalningar motsvaras av en provision eller annan ersättning som övervältrats på ICA. Susanne Pellas har också förklarat att hon i sin undersökning inte sett om det funnits någon eftersläpning beträffande några varor. De uppgifter som lämnats om en större beställning i slutet av 2017, vilket bl. a Victoria Arndt berättat om, är också alltför vaga. Tingsrätten anser dock att den utredning som finns gällande den balans som antecknats i Lista C samt mejlet från John Liang, som redogjorts för ovan, att det får anses utrett att – utöver de ca fem miljoner som framgår av Lista A–C – ytterligare kostnader övervältrats på ICA motsvarande den ovan angivna balansen om 208 759 USD (1 749 400 kr) från Lista C.

Som ovan redogjorts för anser tingsrätten att uppgifterna i Lista A–D utgör central bevisning i denna del varför det heller inte kan anses visat att de betalningar som skett före den 23 september 2016 utgör kostnader som övervältrats på ICA.

Tingsrätten anser sammanfattningsvis att åklagaren har visat att ICA genom Per Ekströms agerande drabbats av en skada uppgående till 6 718 271 kr (4 968 871 kr + 1 749 400 kr).

Tingsrätten anser att åklagaren genom den utredning som redogjorts för ovan även har visat att det är Per Ekström som är drivande i verksamheten och att han därmed begått gärningen med direkt uppsåt.

Gärningen är därmed bevisad och ska bedömas som åklagaren har gjort. Brottet är att bedöma som grovt av de skäl som åklagaren angett, även om tingsrätten inte funnit att skada uppgått till det belopp som åklagaren gjort gällande.

Åtalspunkten 2 – Grovt tagande av muta

Rättslig utgångspunkt

För att fällas till ansvar för tagande av muta krävs att det är fråga om en otillbörlig förmån som arbets- eller uppdragstagaren tagit emot, godtagit ett löfte om eller begärt att så skett för utövningen av anställningen eller uppdraget. I det sista kravet ligger att det dominerande sambandet mellan parterna ska vara ett tjänstesamband och att förmånen ytterst ska kunna sättas i samband med något som är att hänföra till den verksamhet som arbets- eller uppdragstagarens huvudman bedriver. För straffbarhet krävs inte att förmånen är inriktad på något som det slutligen ankommer på arbets- eller uppdragstagaren att utföra; det är tillräckligt att han eller hon inom ramen för anställningen eller uppdraget kan utöva inflytande över en process. (Prop. 2011/12:79 s. 43). Otillbörlig är varje transaktion som objektivt sett har förutsättningar att påverka utförandet av vissa uppgifter eller är att uppfattas som en belöning för hur uppgiften utförts. Ibland kan det vara uppenbart att det är fråga om en otillbörlig förmån som påverkat eller belönat. Så är till exempel fallet om utredningen visar att arbets- eller uppdragstagaren faktiskt har åsidosatt sina åligganden eller haft för avsikt att göra det. Otillbörlighet föreligger också om det ligger i sakens natur att syftet med förmånen som han eller hon tagit emot, godtagit ett löfte om eller begärt inte kan vara något annat än att påverka till pliktstridigt handlande.

Kriminaliseringen av brott rörande muta respektive trolöshet mot huvudman har skilda skyddsintressen varför tingsrätten kan döma för de båda brotten i konkurrens även om brotten ingått som olika led i de övergripande brottsplanerna. (Se Svea hovrätts dom den 18 april 2011 i mål nr B 5329-10.)

Tingsrättens bedömning

Som ovan redogjorts för har tingsrätten bedömt att Per Ekström betingat sig provision från leverantören Pesita vilket inte kan uppfattas på annat sätt än att det utgör en sådan otillbörlig förmån som omfattas av bestämmelsen. Vad tingsrätten därutöver har att pröva är vad som är visat gällande vilket belopp som Per Ekström mottagit för egen

del. Tingsrätten har bedömt att åklagaren inte förmått styrka att samtliga belopp som betalats från Pesita till Northekvo och HSBC-kortet är hänförligt till Pesitas försäljning av varor till ICA, varför dessa betalningar från Pesita heller inte kan anses utgöra en otillbörlig förmån enligt denna åtalspunkt.

Vid prövningen beträffande vilka belopp som Per Ekström mottagit för egen del utgår tingsrätten ifrån att det är utrett att det är Per Ekström och Sebastian Vocanac som haft affärer med Pesita som är kopplade till inköp av varor för vidareförsäljning till ICA. Det har inte framkommit någon uppgift som skulle tala för att någon ytterligare person varit inblandad. Tingsrätten utgår därmed ifrån att de utbetalningar som skett och som framgår av Lista A, B och C har skett till Per Ekström och Sebastian Vocanac.

Sebastian Vocanac har för sin medverkan inledningsvis fått lön som anställd av Pesita och därefter som konsult i det egna bolaget Northekvo vilket anges i Lista A och B som ”to Seba” eller ”to Company” eller liknande. Sebastian Vocanac har berättat att det funnits två betalkort som fanns innan han började att arbeta för Pesita. Kortet har enligt Sebastian Vocanac löpt över varandra, först var det ett kort, troligen ett Unionpay card och sen blev det ”new card” men han vet inte varför det var så.

Av produktlistor framgår att Per Ekström ska ha rätt till provision motsvarande i regel 10 % av varans värde. Detta anges i Produktlistorna i en separat stapel med angivande av t ex ”10 % to Per” och ”10 % to Hellen”.

Åklagaren har åberopat omfattande bevisning för sitt påstående om att det är Per Ekström som haft HSBC-kortet och därmed tillgodogjort sig de pengar som satts in på det konto som kortet var knutet till.

Polisspanare Johan Vinsten har berättat att han på nära håll har sett att Per Ekström gjort uttag från en uttagsautomat. Vid en jämförelse med kontoutdrag från banken i Hongkong har uttaget kunnat hänföras till ett uttag på det konto som kortet är kopplat till. Åklagaren har därutöver åberopat promemoria med jämförelser av uttag med HSBC-kortet och uttag/köp med Per Ekströms andra betalkort. Åklagaren har

härigenom visat att uttag med HSBC-kortet vid flera tillfällen skett nära i tid och plats till uttag eller köp som Per Ekström gjort med andra kort. Av utredningen framgår att sådana nära samband har gjorts beträffande uttag bl. a i England, Danmark och Sölvesborg. Tingsrätten anser att denna utredning utgör tillräckligt stöd för att det ska anses visat att det är Per Ekström som använt HSBC-kortet. Per Ekström har också inledningsvis i ett polisförhör medgett att han haft ett kinesiskt bankkort och att han tagit ut 5 000 kr per tillfälle, ibland upprepade gånger, vid totalt ca 25 tillfällen. Per Ekström har vid huvudförhandlingen förklarat att han vid det tidigare förhøret syftade på ett svenskt bankkort som han hade. Med beaktande av att Per Ekströms inledningsvis lämnade uppgifter om uttag överensstämmer med de uppgifter som framgår av kontoutdrag framstår hans nu lämnade förklaring som en efterhandskonstruktion.

Det är visat att Per Ekström använt HSBC-kortet och det är därmed också styrkt att han mottagit de pengar som satts in på HSBC-kortet (37 000 USD + 11 000 USD + 24 000 USD = 72 000 USD / 603 360 kr). Då det inte framgår av Lista A-C hur den utgående balans som redovisas i Lista C har fördelats så kan det inte med säkerhet sägas att Per Ekström tillgodogjort sig de pengar som satts in på HSBC-kortet efter den 18 januari 2018.

Tingsrätten anser att utredningen i form av sms från Per Ekström till Sebastian Vocanac den 20 oktober 2017, där Per Ekström skriver att ”Ja kände att jag ville bjuda någon gång och trodde ju att dom tog unionpay”, samt betalningsslipar med betalningar med ett Unionpaykort som beslagtagits hemma hos Per Ekström stöder påståendet om att Per Ekström haft ett Unionpaykort som Sebastian Vocanac berättat om. Angivna kvitton visar tre inköp som gjorts i maj och juni 2018 med Unionpaykortet till ett totalt belopp av drygt 40 000 kr. Per Ekströms blotta påstående om att det är John Liang som gjort inköpen för hans frus räkning förringar inte denna utredning. I Northekvos bokföring har det också påträffats ett restaurangkvitto som, såsom det antecknats i bokföringen, utgör ”rep Ekström” vilket måste uppfattas vara representation. Av materialet framgår att denna betalning skett med ett Unionpaykort. Då Per Ekström själv skrivit att han avsåg att använda ”unionpay” samt att han knutits

till kvitton och en betalningsslip från betalningar med Unionpaykort får det anses utrett att han använt Unionpay-kortet och att det därmed är styrkt att han mottagit de pengar som enligt Lista B satts in på Unionpaykortet den 14 oktober 2017 (23 901 USD / 200 290 kr).

När de gäller övriga överföringar till kort som anges som ”To new card” eller ”to card” eller liknande i Lista A, B och C så talar det förhållandet att Per Ekström haft rätt till provision också för att han mottagit dessa belopp även om det inte är utrett till vilket kort som överföringen skett. Åklagaren har här lagt fram utredning i form av ett mejl till John Liang den 21 juli 2017 där Sebastian Vocanac skriver ”11 500 usd to the new card” och senare samma dag att han vill att John Liang gör utbetalningen idag eftersom ”Kevin need the money this weekend”. Det har även lagts fram ett sms där Per Ekström skriver till Sebastian Vocanac ”20 000 to The New Card”. Tingsrätten anser att denna utredning är tillräcklig för att det ska anses styrkt att det är Per Ekström som mottagit även dessa pengar (20 000 USD + 32 400 USD + 11 500 USD + 16 000 USD + 3 076 USD + 15 000 USD + 11 500 USD + 11 500 USD + 11 500 USD + 50 000 USD + 20 000 USD = 202 476 USD / 1 696 749 kr).

Åklagaren har angett att Per Ekström mottagit en otillbörlig förmån i form av kontanter samt att Pesita betalat för reskostnader och hotell. Åklagaren har uppskattat denna förmån till 100 000 kr. Tingsrätten anser att det är visat redan genom vad som framgår av Lista A samt fotografier på pengar att Per Ekström den 26 maj 2017 fått kontanter till ett belopp om 16 589 USD (ca 139 000 kr). Det har även lagts fram utredning som visar att John Liang betalat kostnader för en resa till Miami som Per Ekström själv berättat att han varit med på.

Tingsrätten anser också att det är styrkt att Per Ekström mottagit 828 461 kr som motsvarar privata kostnader som Sebastian Vocanac betalat för honom samt 72 150 kr som utgör betalningar som Sebastian Vocanac gjorde till Per Ekströms systerdotter och till Per Ekströms hustru.

Åklagaren har i denna del lagt fram en promemoria med en finansiell utredning gällande Sebastian Vocanac. Utredningen visar att Sebastian Vocanac från sitt konto i SEB betalar räkningar för Per Ekström, bl. a hyresbetalningar för lägenheter på Nordhemsgatan och Kristinehöjdsgatan där det får anses utrett att Per Ekström har bott. Till utredningen är också bifogat underlag, t ex inbetalningsaviser, som är ställda till Per Ekström, som visar att det är betalningar som kommit Per Ekström till godo. Tingsrätten anser att Per Ekströms uppgift om att viss del utgör lån som han avser att betala tillbaka till Sebastian Vocanac inte förändrar denna bedömning.

Tingsrätten anser sammanfattningsvis att åklagaren har styrkt att Per Ekström mottagit sammanlagt 3 501 010 kr som är att betrakta som en otillbörlig förmån.

Gärningen är bevisad och ska bedömas som åklagaren har gjort. Gärningen är också att bedöma som grov av de skäl som åklagaren angett.

Åtalspunkterna 3 och 4 – medhjälp till grov trolöshet mot huvudman och medhjälp till grovt tagande av muta samt grovt penningtvättsbrott

Åklagaren har påstått att Sebastian Vocanac har främjat Per Ekströms brottslighet genom att förmedla uppgifter mellan Per Ekström och John Liang.

Sebastian Vocanac har medgett att han förmedlat uppgifter på det sätt som åklagaren angett i gärningspåståendet förutom att han inte förmedlat uppgifter om genomförda affärer. Tingsrätten anser att åklagaren lagt fram omfattande utredning framförallt i form av mejlkorrespondens mellan Sebastian Vocanac och Per Ekström och mellan Sebastian Vocanac och John Liang som ger stöd för vad Sebastian Vocanac berättat om angående de kontakter han haft i dessa delar.

De i åtalet angivna objektiva brottsförutsättningarna är således uppfyllda. Den återstående prövningen gäller frågan om Sebastian Vocanac genom att förmedla uppgifter på detta sätt haft uppsåt till att han främjat Per Ekströms brottsliga

verksamhet som tingsrätten bedömt som grov trolöshet mot huvudman och grovt tagande av muta.

Det är åklagaren som har att styrka även påståendet om att Sebastian Vocanac begick gärningen med uppsåt. Det fordras att åklagaren visar att Sebastian Vocanac uppsåt täcker det faktum att han främjat gärningen med råd eller dåd samt att han haft uppsåt till den konkreta gärning som är huvudbrottet, JUNO, kommentar till 23 kap 4 § brottsbalken. Enligt den s.k. täckningsprincipen krävs inte fullständig överensstämmelse mellan en tilltalads föreställning om händelseförloppet och det verkliga förloppet. När flera är inblandade i en brottslig verksamhet har inte alltid varje medverkande vetskap om hur brottet närmare går till, och detta kan inte heller krävas för att uppsåtskravet skall vara uppfyllt. I vilken utsträckning täckning måste föreligga kan inte anges generellt utan får bli beroende av vilken gärning som är aktuell. Ett grundläggande krav är dock att det vid uppsåtliga brott fordras att brottsrekvisiten enligt det tillämpliga straffbudet är täckta av uppsåt, jfr rättsfallet NJA 2007 s. 929 som gällde medverkan till skattebrott.

Sebastian Vocanac har berättat att han varit anställt av och utfört arbete för Pesita. Han har arbetat med grafisk design och har varit med att ta fram nya produkter. Han kunde t ex ta fram förslag hur en lampa skulle se ut och han letade på marknaden efter produkter som kunde vara aktuella. Hans uppgifter i denna del får stöd av den av åklagaren framlagda utredningen, bl. a i form av anställningsavtal samt mejlkorrespondens gällande kontakter med Skatteverket samt uppgifter om deklarerade inkomster. Av samma handlingar framgår att John Liang på fråga från Skatteverket under 2016 uppgett att Sebastian Vocanacs lön innefattade att han skulle betala skatter och andra kostnader, vilket överensstämmer med Sebastian Vocanacs uppgifter. Sebastian Vocanac har således varit anställd av Pesita och arbetat som konsult i det egna bolaget och har deklarerat för sina inkomster han haft. Det har även funnits flera designrelaterade appar installerade i hans dator samt filer med design och illustrationer. Denna utredning talar för att Sebastian Vocanac utfört arbete som han haft rätt att få ersättning för och att Sebastian Vocanac i vart fall inledningsvis utförde arbete för Pesita som inte utgjorde medverkan till någon brottslig verksamhet.

Av särskild betydelse av vad Sebastian Vocanac kan antas ha förstått av brottsplanen är hans kunskap om att Per Ekström arbetade på ICA samtidigt som Per Ekström betingade sig inte obetydliga provisioner från ICA. Utredningen får också anses ha visat att Sebastian Vocanac måste ha varit medveten om att det varit fråga om försäljning av varor till ICA. Detta framgår tydligast av mejlet den 23 januari 2017 som i sin helhet handlar om kontakter med Bergsala och ICA. Även uppgifter i Produktlistor visar på en tydlig koppling till ICA. Åklagaren har även visat att Per Ekström vid två tillfällen från sin ICA-mejl skickat listor med artiklar först till sin privata mejl och därefter till Sebastian Vocanac. Sebastian Vocanac skriver också i ett mejl den 11 juli 2016 till John Liang ”products that Hellen is interested in for ICA home” samt bifogar en lista på artiklar som han tidigare samma dag fått från Per Ekström. Sebastian Vocanacs uppgift om att han inte noterat vem som slutligen köpt varorna eller att han inte särskilt noterat att Per Ekström skickat information från sin ICA-mejl kan därmed lämnas utan avseende. Det måste också, genom mejlväxlingen den 23 januari 2017, stått klart för Sebastian Vocanac att det inte var fråga om att han och Per Ekström skulle bedriva en vanlig affärsverksamhet framförallt då Per Ekströms namn inte kunde nämnas. Även om Sebastian förklarat att han utfört arbete på det sätt som beskrivits ovan så förklarar inte det varför Per Ekström skulle ha rätt till ersättning från ett bolag som säljer varor till ett företag, som Per Ekström var anställd av. Det har även förebringats utredning (mejl den 11 maj 2017 som beskrivits ovan) som visar att Per Ekström ville höja priset till Bergsala vilket tydligt visar att ICA skulle drabbas en skada genom att de därmed skulle köpa varorna till ett högre pris. Även om Sebastian Vocanac betalat skatt för sina inkomster så har han ombesörjt omfattande överföringar till olika kort samt betalat privata kostnader för Per Ekström på ett sätt som inte kan vara förenligt med hur ett företag drivs. Därtill kommer att det är visat att John Liang har betalat flyg- och hotellkostnader för Per Ekström samt vid något tillfälle gett Per Ekström en stor summa kontanter.

Ingen av de hörda personerna har heller hört talas om Sebastian Vocanac eller att han skulle ha utfört arbete åt Pesita.

Tingsrättens slutsats är att det genom den utredning som redogjorts för ovan får anses styrkt att Sebastian Vocanac var förtrogen med brottsplanen i vart fall i dess huvuddrag. Av samma utredning är det också uppenbart att Sebastian Vocanac i vart fall varit likgiltig inför att hans åtgärder medverkade till att ICA, genom Per Ekström agerande som produktchef, orsakades ekonomisk skada samt att Per Ekström genom mottagandet av pengarna erhållit otillbörliga förmåner på det sätt som åklagaren påstått. Det föreligger därför förutsättningar att döma honom för medhjälp till Per Ekströms brottslighet.

Åtalet gällande penningtvättsbrott

När det gäller frågan om Sebastian Vocanac även ska fällas till ansvar för grovt penningtvättsbrott gör tingsrätten följande överväganden.

I förarbeten till lagstiftningen anges att ”Eftersom självtvätt, dvs. tvätt av vinster från egen brottslighet, omfattas av straffbestämmelsen kan konkurrenssituationer även uppkomma i förhållande till förbrottet. Enligt allmänna straffrättsliga principer anses visst efterföljande handlande ingå som en så naturlig del i förbrottet att det ska betraktas som konsumerat av och medbestraftat med förbrottet. Normalt bör därför domstolen döma till ansvar enbart för förbrottet. I vissa fall finns emellertid anledning att döma för förbrottet och penningtvättsbrottet i konkurrens. Det gäller framför allt situationer där en person endast har deltagit i begränsad utsträckning i förbrottet men haft en avgörande roll när det gäller den efterföljande penningtvätten. Det kan vidare aktualiseras i vissa situationer då penningtvättsåtgärderna klart går utöver vad som får anses utgöra sedvanlig hantering av brottsutbyte.” (Prop. 2013/14:121 s. 345).

Sebastian Vocanac döms för sin medverkan i förbrotten. Såsom redogjorts för ovan har han inte medverkat i någon begränsad utsträckning utan han har haft en central del i förbrotten gällande brottsupplägget i dess helhet och hans medverkan har varit en förutsättning för förbrotten under hela den aktuella brottstiden. Det förhållandet att Sebastian Vocanac mottagit brottsbytet på egna konton och därefter fördelat viss del av pengarna till Per Ekström får vidare anses utgöra en sedvanlig hantering av

brottsbytet. Tingsrättens slutsats är därför att penningtvättsbrottet är konsumerat av förbrotten och att Sebastian Vocanac därmed inte ska dömas för penningtvättsbrott i konkurrens med de medhjälsbrott han nu fälls till ansvar för.

Åtalen för grov trolöshet mot huvudman och grovt tagande av muta,
åtalspunkterna 5 - 6 i bilaga 1

Åklagarens sakframställan

Per Ekström sade upp sig på ICA och började jobba direkt på Bagaren och Kocken. Enligt anställningsavtalet, som undertecknades den 27 december 2017, anställdes Per Ekström som own brand manager. Per Ekström har styrt inköp till företaget Eurostar, med John Liang som företrädare. Efter en tid visade sig att Bagaren och Kocken hade ett mycket stort lager av de varor som Per Ekström ansvarade för. Gustav Norlenius, som arbetar i ett moderbolag till Bagaren och Kocken, kopplades in under hösten 2018 då ledningen misstänkte att saker inte sköttes på rätt sätt. Gustav Norlenius har gjort undersökningar som visar att Per Ekström köpt in för mycket varor och för dyrt. Gustav Norlenius undersökning utmynnade i att Bagaren och Kocken lämnade in en polisanmälan våren 2019 då det redan påbörjats en utredning gällande Per Ekströms inköp som anställd på ICA. Den 11 mars 2017 görs en insättning till det konto till vilket på HSBC-kortet är kopplat. Inbetalningen har gjorts av HK Eurostar.

Per Ekström har i korthet berättat följande.

Hans uppdrag var att ta fram egna varumärken (s k own brand) för Bagaren och Kocken. Det var en väldigt hög press och det var bråttom. Han var från början tydlig med att han kunde ta fram produkter från utlandet och säkerställa kvalitet men att han inte kunde sortimentet. Det var helt nytt för honom. Han frågade om John Liang kunde hjälpa honom när han gick över till Bagaren och Kocken. Han skickade listor till John Liang och fick tillbaka förslag på varor från Asien. Dessa listor på varor presenterade han på ett s k "wash council" eftersom han behövde proffsens hjälp för att veta om produkten var bra. Vid sådana möten samlade han kategoriansvariga inköpare och vd. Han visade vad han hade hittat och så fick alla tycka till. Därefter

samlade han personerna igen till s k ”product councils” och då fanns det ett slutpris efter eventuella ändringar. Därefter tog inköp över. Han arbetade inte i det systemet och han lade inga ordrar. Anledningen till att det inte fanns beställningsordrar till alla varor som levererades var att ordern delades upp i flera poster för att undvika för stora leveranser med beaktande av de krav på lägsta inköpsvolym som fanns (MOQ). Det var rörigt på Bagaren och Kocken och under aktuella tid köptes även ett danskt bolag Kitchen One, vars lager lades ihop med Bagaren och Kockens. Han har inte tagit emot några pengar från HK Eurostar.

Åtalet gällande grov trolöshet mot huvudman – åtalspunkten 5

Tingsrätten inleder med att bedöma vad som är visat gällande åklagarens påstående om att Per Ekström haft en sådan förtroendeställning som krävs för att han ska kunna dömas till ansvar för gärningen. Per Ekström har bestritt uppgiften om att han haft en sådan förtroendeställning.

Tingsrätten anser, även gällande Per Ekströms arbete på Bagaren och Kocken, att anställningsavtalet talar för att Per Ekström haft en sådan förtroendeställning, då det låg i hans befattning att rapportera till vd. Robert Henriksson, som var vd för Bagaren och Kocken, har beskrivit det som att Per Ekström hade helhetsansvaret för egna varumärken ”från ax till limpa”. Robert Henriksson har vidare berättat att Per Ekström tog fram något underlag som signerades och att han signerade det som Per Ekström lade fram. Martin Blidberg har också beskrivit Per Ekström var chef för egna varumärken. Martin Blidberg har bekräftat Per Ekströms uppgifter om att de hade wash councils och product councils där bl. a ledningen hade möjlighet att tycka till om de produkter som Per Ekström förslog att bolaget skulle köpa in. Enligt Martin Blidberg var det dock kategorichefen som ansvarade för inköp och marginal för de produkter som köptes in. Martin Blidberg har beskrivit att man fick en sign off från vd:n innan inköp gjordes. Allt gick mycket fort och ett sådant godkännande kunde fås muntligen. Martin Blidberg antog att det var samma för Per Ekström. Albin Jansson, som var lagerchef, har också beskrivit att inköp gjordes av koordinatörer utifrån information från kategorichefen. Gustav Norlenius har också berättat om detta på

samma sätt. Gustav Norlenius är anställd av ägarbolaget till Bagaren och Kocken och fick i uppdrag att gå igenom volymer och inköspriser för de produkter som köpts in i den kategori, own brand, som Per Ekström ansvarade för. Gustav Norlenius har beskrivit att product councils inte hade något formell makt utan fungerade mera som ett bollplank. Han vet att det vid dessa möten reagerades på de höga priserna men att Per Ekström då förklarade att det var bra kvalité och att det var de priserna som gällde. Enligt Gustav Norlenius så hade de övriga förtroende för vad Per Ekström sa gällande priser och volymer och det var endast Per Ekström som hade insyn i helheten.

Tingsrätten anser att denna utredning visar att Per Ekström haft sådan förtroendeställning som åklagaren påstått och att det var Per Ekström som hade ansvar för inköpen även om produkter i och för sig presenterades på s k product councils. Per Ekströms uppgift om att det inte var han som administrerade själva orderläggningen påverkar inte denna bedömning.

När det gäller frågan om Per Ekström missbrukat sin förtroendeställning och att Bagaren och Kocken därmed åsamkats en ekonomisk skada gör tingsrätten följande överväganden.

Inledningsvis är det av betydelse för bedömningen att det är Per Ekström, såsom han själv berättat om, som började använda Eurostar som leverantör till Bagaren och Kocken. Det förhållandet att Eurostar företräds av John Liang skulle kunna tala för att Per Ekström valde Eurostar för en fortsatt möjlighet till egen vinning på inköp för sin arbetsgivares räkning. När det gäller försäljningen från Eurostar till Bagaren och Kocken saknas det dock helt utredning om att Per Ekström skulle få provision eller motsvarande för inköp från Eurostar. Åklagaren har dock gjort gällande att Per Ekström mottagit en otillbörlig förmån vilket kommer att prövas nedan under åtalspunkten 6.

Vad som talar för att Per Ekström missbrukat sin förtroendeställning är det förhållandet att Bagaren och Kocken fått ett mycket stort lager av de varor som Per

Ekström ansvarade för och att varorna inte kunnat säljas med vinst då inköpspriset varit alltför högt, vilket bl. a Gustav Norlenius berättat om.

Gustav Norlenius har i denna del berättat i huvudsak följande. När han tittade på de varor som köpts in uppdagades det, som organisationen hade reagerat på först, att det hade kommit in stora volymer. Alla ordrar fanns inte i affärssystem utan vissa hittade han i mailkonversationer och annat. Det var ett totalt ordervärde på 4,5 miljoner dollar, ca 40 miljoner kr trots att det fanns beslut om att satsningen på egna varumärken skulle motsvara inköp om 14 miljoner kr. Det första de gjorde var att cancellera de ordrar som var lagda men inte var levererade eftersom det inte fanns någon möjlighet att sälja produkterna till de inköpspriserna som fanns. Vid genomgång av inköpspriser kunde konstateras att Eurostar gjort en ungefärlig dubbling av priserna vid försäljning till Bagaren och Kocken mot normala tioprocentiga påslag. Inköpspriserna var i vissa fall högre än konsumentpriset. Han har också sett att priset på en produkt, som Bagaren och Kocken köpt in sedan tidigare, tredubblades när Eurostar kom in som mellanhand. När han frågade Per Ekström svarade han att han var den sakkunnige och det var dessa inköpspriser som gick att få, i förhållande till den kvalité Bagaren och Kocken ville ha, när man handlar från Kina. Det var dock uppenbart att det inte var någon extraordinär kvalitet som var värt att betala extra för.

Albin Jansson har berättat att det kom in enorma volymer av own brand. Han visste inte om det skulle vara så men de som arbetade på lagret reagerade på detta och de började också bli trångbodda. Albin Jansson har också sett Per Ekströms namn på inköpsordrar, kanske 5 -6 stycken, och att det kommit in containrar med varor som saknat inköpsordrar. Detta tog han upp med ledningen flera gånger. Nicklas Johansson, som arbetade som koordinator, har vid huvudförhandlingen uppgett att hans minnesbilder inte är så klara men att det kunde vara problem med ordrar som inte stämde för alla inköpare. Nicklas Johansson har dock i tidigare polisförhör berättat att det var första gången de gjorde own brand så det var lite oklart hur rutinerna skulle vara och att det vid flera tillfällen var så att det stod en hel container, som Per Ekström hade beställt, utanför lagret. Av anteckningar från förhöret framgår vidare att Nicklas Johansson berättat att det fanns inköpsordrar i vissa fall men att det lika ofta saknades

och att detta bara hände med Per Ekströms beställningar. Tingsrätten anser att även dessa uppgifter med styrka talar för att det gjorts omotiverat stora inköp av own brandvaror. Det har också varit tydligt för vittnen att frågorna gällt varulagret för own brand varför Per Ekström invändning om Bagaren och Kockens varulager lades samman med Kitchen Ones lager därmed kan lämnas utan avseende.

Tingsrätten anser att ovan redovisade utredning visar att Per Ekström missbrukat sin förtroendeställning genom att låta beställa varor utan att säkerställa att priserna hade konkurrenskraftiga varor och att Bagaren och Kocken härigenom orsakats en skada.

Tingsrätten övergår till att pröva vad som är visat om skadans storlek. Åklagaren har påstått att skadan uppgår till 4 476 824 kr. Åklagaren har i denna del åberopat förhör med Gustav Norlenius samt den sammanställning som Gustav Norlenius där inköpspriser jämförts med korrekta priser från fabrik.

Gustav Norlenius har gjort en utredning som han menar visar den skada som Bagaren och Kocken har drabbats av. Enligt denna utredning har Bagaren och Kocken utifrån de uppgifter man då kände till drabbats av en skada till det av åklagaren angivna beloppet. Gustav Norlenius har berättat att bolaget därefter lyckats lokalisera ytterligare fabriker, som sålt varor till Eurostar, och att den skada som Bagaren och Kocken drabbats av nu beräknas till ca en miljon dollar.

Tingsrätten anser att det inte finns anledning att ifrågasätta att den beräkning som Gustav Norlenius har gjort är korrekt i stora drag. Gustav Norlenius är dock anställd av ägarbolaget till Bagaren och Kocken, vilket medför att hans utredning inte ensamt kan ligga till grund för att bestämma skadans storlek till ett exakt belopp. De uppgifter som lämnats till Gustav Norlenius om de ”korrekta” priserna för de olika varorna kan inte anses säkerställda genom att Gustav Norlenius fått dessa uppgifter genom kontakter med företrädare för de fabriker som Eurostar köpt varorna ifrån. Tingsrätten anser därmed att det får anses styrkt att Bagaren och Kocken har orsakats skada med ett icke obetydligt belopp och i det härad som Gustav Norlenius utredning visar.

Grovt tagande av muta – åtalspunkten 6

Samma omständigheter som ovan är av betydelse gällande att Per Ekströms varit anställd hos Bagaren och Kocken under den aktuella tiden.

Av åklagarens utredning framgår att Eurostar satt in 191 835 HKD på HSBC-kortet den 11 mars 2019.

Åklagaren har påstått att det är fråga om en otillbörlig förmån medan Per Ekström angett att det inte är han som använder HSBC-kortet.

Som tingsrätten ovan redogjort för är det utrett att det är Per Ekström som tillgodogör sig de pengar som kommer in på det konto som HSBC-kortet är kopplat till. Det förhållandet att betalningen kommit från Eurostar talar mycket starkt för att det är en förmån som Per Ekström fått av Eurostar kopplat till hans anställning vid Bagaren och Kocken. Som åklagaren fört fram så saknas det helt stöd i utredningen för att betalningen från Eurostar skulle vara kopplad till någon annan verksamhet. Med beaktande av att Per Ekström från Eurostar gjort omfattande inköp till för höga priser anser tingsrätten att det genom den presenterade utredningen får anses styrkt att Per Ekström mottagit beloppet och att det är att anse som en otillbörlig som han fått för utövningen av sin anställning som own brand manager i Bagaren och Kocken. Gärningen är därmed bevisad och ska bedömas som åklagaren har gjort. Gärningen är att bedöma som grov av de skäl som åklagaren angett.

Påföljd**Per Ekström**

Per Ekström förekommer i belastningsregistret under ett avsnitt avseende en ordningsbot, vilket saknar betydelse för bedömningen av påföljden i detta mål.

Åklagaren har fört fram att tingsrätten i försvårande riktning ska beakta att Per Ekström utnyttjat sin ställning i respektive bolag samt att det var fråga om en systematisk brottslighet. I mildrande riktning har åklagaren fört fram att det finns skäl att beakta att utredningen periodvis pausats då polisens utredningsresurser tvingats att ägna sig åt mer brådskande fall. Åklagaren bedömer att detta har medfört att utredningen fördröjts ca ett år.

Tingsrätten bedömer att det samlade straffvärdet för gärningarna, med beaktande av Per Ekströms roll och brottslighetens systematik, uppgår till fängelse i närmare fyra år, jfr Svea hovrätts dom den 17 april 2018 i mål B 10966-16. Med beaktande av tidsutdräkten bestämmer tingsrätten straffmättningsvärdet till fängelse i tre år och sex månader. Med hänsyn till det höga straffvärdet saknas det alternativ till en fängelsepåföljd. Påföljden bestäms därför till fängelse i tre år och sex månader.

Sebastian Vocanac

Sebastian Vocanac är tidigare ostraffad.

Åklagaren har fört fram att det, förutom tidsutdräkten, finns skäl att beakta att Sebastian Vocanacs bidragit till utredningen som en förmildrande omständighet vid bestämmande av straffmättningsvärdet. Åklagaren har beskrivit att Sebastian Vocanac redan vid det första förhöret berättade om den interna bokföring som fanns, vilket var viktig information i det läget för att utredarna kunde upptäcka och förstå innebörden av Lista A–D som hittade bland de tusentals sidor material som beslagtogs. Sebastian Vocanac har enligt åklagaren vidgått att han bedrivit verksamhet och han har medgett många väsentligheter.

Bestämmelsen om strafflindring av detta skäl finns i 29 kap 5 § p. 5 brottsbalken.

Domstolen ska enligt denna bestämmelse vid straffmätningen beakta om gärningsmannen lämnat uppgifter som är av väsentlig betydelse för utredningen av brottet. Med detta förstås normalt att den tilltalade lämnat en utförlig redogörelse som innefattar detaljer rörande det aktuella händelseförloppet eller omständigheter som har

betydelse för det fortsatta utredningsarbetet. En medverkan i en utredning av redan upptäckt brottslighet ska premieras vid straffmätningen, bl.a. därför att det ger uttryck för ett särskilt ansvarstagande hos gärningsmannen, att det kan underlätta för de myndigheter som har att utreda brottsligheten vilket i sin tur kan leda till resursbesparingar. Storleken på en straffreduktion beror på hur omfattande den tilltalades medverkan varit samt vilken typ av uppgifter det är som har lämnats. Exakt vilka syften som den tilltalade haft med att lämna uppgifterna är inte av direkt betydelse, även om det typiskt sett bör handla om visad ånger och demonstration av ansvarstagande för de gärningar för vilka han ska dömas. God vilja, ånger eller ansvarstagande är i sig inte tillräckligt för att straffflinring ska komma i fråga. En tilltalad som visar en vilja att medverka, men av olika praktiska skäl inte kan detta, t.ex. därför att det redan föreligger fullödlig bevisning skall således inte erhålla ett lägre straff på denna grund. På anförda skäl kan det antas att denna straffflindringsgrund främst kommer i fråga att tillämpa om det handlar om svårutredd brottslighet (t.ex. ekonomisk brottslighet).

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten anser att Sebastian Vocanac inte kan anses ha medverkat i mindre mån utan hans deltagande har varit en förutsättning för brottsligheten i dess helhet. Sebastian Vocanac är dock som underordnad till Per Ekström något mindre straffvärd. Straffvärdet för de gärningar som Sebastian Vocanac nu ska dömas för understiger därmed inte två och ett halvt års fängelse.

Tingsrätten anser att Sebastian Vocanacs agerande under utredningen ska beaktas i förmildrande riktning för straffmätningens värde. Tingsrätten utgår härifrån att Sebastian Vocanacs lämnade uppgifter haft stor betydelse i utredningen och att hans agerande i denna del därmed ska påverka straffmätningens värde i betydande mån. Med beaktande härav samt tidsutdräkten bestämmer tingsrätten straffmätningens värde till fängelse i ett år och sex månader. Med hänsyn till det höga straffvärdet saknas det alternativ till en fängelsepåföljd. Påföljden bestäms därför till fängelse i ett år och sex månader.

SkadeståndAXA XL:s skadeståndsanspråk

Åklagaren har yrkat att Per Ekström och Sebastian Vocanac solidariskt förpliktas att betala skadestånd till AXA XL med 9 972 970 kr, jämte ränta.

Per Ekström och Sebastian Vocanac har begärt att skadeståndsanspråket avskiljs och behandlas i den för tvistemål stadgade ordningen.

Tingsrätten har i beslut den 3 september 2021 bedömt att det saknas skäl att avskilja skadeståndet. Tingsrätten anser att det alltså saknas skäl att avskilja skadeståndet. Per Ekströms och Sebastian Vocanacs påstående om att det föreligger ett skiljeförfarande mellan ICA och Bergsala förändrar inte denna bedömning.

Med hänsyn till utgången i skuldfrågan ska Per Ekström och Sebastian Vocanac förpliktas att solidariskt betala skadestånd till AXA XL. Då det är fråga om en uppsåtlig gärning saknas det skäl att jämka beloppet.

Tingsrätten har bedömt att ICA drabbats av en skada till ett belopp om 6 718 271 kr vilket belopp Per Ekström och Sebastian Vocanac ska förpliktas solidariskt betala till Ica. På beloppet ska ränta utgå i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Bagaren och Kockens skadeståndsanspråk

Per Ekström har bestritt det enskilda anspråket och inte vitsordat något belopp som skäligt i och för sig.

Då Per Ekström inte godtagit något belopp som skäligt i och för sig har Bagaren och Kocken att styrka att bolaget lidit skada med yrkat belopp. Tingsrätten har i domskälen

ovan redogjort för den utredning som lagts fram gällande den skada som Bagaren och Kocken drabbats av. Tingsrätten anser inte att en sådan utredning är tillräcklig för att det ska anses styrkt att Bagaren och Kocken orsakats skada med yrkat belopp. Det finns heller inget annat belopp som kan fastställas ha utgjort en skada för Bagaren och Kocken. Bolagets yrkande om skadestånd lämnas därför utan bifall.

Särskilda yrkande om förverkande av värdet av utbyte av brottslighet

Allmänt om bestämmelsen

Enligt 36 kap. 1 § brottsbalken ska utbyte av brott förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Vid bedömning av om det vore uppenbart oskäligt att besluta om förverkande ska bland annat beaktas om det finns anledning att anta att skadeståndsskyldighet i anledning av brottet kommer att åläggas eller annars bli fullgjord (se 36 kap. 1 a § brottsbalken).

Per Ekström

Åklagaren har yrkat förverkande av värdet av mutbrottslighet avseende brottslighet riktat mot dels ICA samt dels mot Bagaren och Kocken.

Såsom redogjorts för ovan har Per Ekström fått utbyte av mutbrottsligheten med de belopp som åklagaren nu yrkas ska förverkas gentemot honom.

När det gäller mutbrottsligheten som riktats mot ICA är den brottsliga vinning som Per Ekström erhållit genom mutbrottet direkt kopplad till den skada som ICA orsakats genom trolöshetsbrottet. För sin delaktighet i den brottsligheten har Per Ekström ålagts att betala skadestånd till ICA med ett belopp som överstiger hans utbyte av mutbrottsligheten. Under sådana förhållanden framstår det som uppenbart oskäligt att besluta om förverkande. Yrkandet om förverkande såvitt avser beloppet 6 059 170 kr ska därför avslås.

När det gäller mutbrottsligheten som riktats mot Bagaren och Kocken har något skadeståndskrav inte framställts som omfattar det belopp som tingsrätten funnit att Per Ekström mottagit som muta. Det föreligger därmed ingen omständighet som medför att det skulle vara uppenbart oskäligt att förverka beloppet. Åklagarens yrkande om förverkande av 207 000 kr ska därmed bifallas.

Sebastian Vocanac

Såsom redogjorts för ovan har Sebastian Vocanac fått utbyte för sin medhjälp till brott. Med beaktande av att Sebastian Vocanac ålagts att betala skadestånd till ICA till ett högre belopp och som också omfattar hans egen vinning av brottet framstår det som uppenbart oskäligt att besluta om förverkande. Yrkandet om förverkande gentemot Sebastian Vocanac ska därför avslås.

KVARSTAD (yrkande riktat mot Per Ekström)

Tingsrätten har i beslut den 20 september 2019 förordnat om kvarstad på 1 900 000 kr av Per Ekströms egendom då det skäligen kunde befaras att Per Ekström genom att undanskaffa egendom undandrog sig att betala värdeförverkande som han kunde antas komma att dömas till på grund av brottet.

Åklagaren har nu yrkat att tingsrätten förordnar om kvarstad på så mycket av Per Ekströms egendom att skadestånd, som kan antas komma att på grund av brotten ådömas honom om totalt 13 627 498 kr, kan antas bli täckt vid utmätning.

Per Ekström har ålagts att betala skadestånd till ICA med 6 718 271 kr. Det kan skäligen befaras att han genom att undanskaffa egendom eller på annat sätt undandrar sig att betala beloppet. Tingsrätten bifaller därmed åklagarens yrkande om kvarstad till ett belopp 6 718 271 kr. Skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för Per Ekström eller för något annat motstående intresse.

Med beaktande av att tidigare interimistiska beslutet avseende kvarstad grundades på ett kommande krav på förverkande ska det tidigare interimistiska beslutet inte längre gälla.

Övriga frågor

Åklagaren, som beretts tillfälle att yttra sig över försvararnas kostnadsräkningar, har angett att han inte har något att invända mot dessa.

Tingsrätten bedömer att begärda ersättningar är skäligen och tillerkänner försvararna ersättning i enlighet med deras kostnadsräkningar. Med beaktande av de långa fängelsestraffen ska kostnaden för de tilltalades försvar stanna på staten.

Då de tilltalade döms för brott som har fängelse i straffskalan ska de betala avgift till brottsofferfonden med vardera 800 kr.

ÖVERKLAGANDE, se bilaga 3 (TR-01)

Överklagande ska ha kommit in till tingsrätten senast den 29 oktober 2021 och ställas till Hovrätten för Västra Sverige.

Lisbet Boberg

Frihetsberövande, se bifogat avräkningsunderlag

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19841006-5554	Datum för dom/beslut 2021-10-08
Efternamn Ekström	Förnamn PER Christoffer

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2019-09-17	2019-10-31
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Ullevigatan 15
Telefon
031-701 10 02

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:30

Postadress
404 83 Göteborg

E-post
avdelning2tgg@dom.se
Webbplats
www.goteborgstingsratt.domstol.se

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19930525-1390	Datum för dom/beslut 2021-10-08
Efternamn Vocanac	Förnamn SEBASTIAN Daniel

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2019-09-17	2019-09-18
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

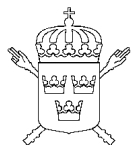
Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Ullevigatan 15
Telefon
031-701 10 02

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:30

Postadress
404 83 Göteborg

E-post
avdelning2tgg@dom.se
Webbplats
www.goteborgstingsratt.domstol.se

ÅKLAGARMYNDIGHETEN
Nationella åklagaravdelningen
Riksenheten mot korruption
Kammaråklagare Leif Görts

Ansökan om stämning

2021-07-01

Bilaga 1

Sida 1(12)
Handling 444
Ärende AM-1002-19
Handläggare 810-3

Ange dessa uppgifter vid kontakt med myndigheten

Justerad av åklagaren vid
huvudförhandling 2021-09-14
/EMPÅ

Göteborgs tingsrätt
Avdelning 2

404 83 GÖTEBORG

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avdelning 2

INKOM: 2021-09-04
MÅLNR: B 13661-19
AKTBIL: 785

TR mål: B 13661-19
Handl.: OVR

Tilltalad: efternamn och alla förnamn Ekström, Per Christoffer		Tilltalsnamn Per	Yrke/titel
Personnr 19841006-5554	Medborgare i Sverige	Telefon	Tolkbehov
Adress Nordhemsgatan 20 A Lgh 1201 413 06 GÖTEBORG			
Offentlig försvarare/ombud Insulán, Göran, Göran Insulán Advokatbyrå, Västra Hamngatan 6, 411 17 GÖTEBORG			
Frihetsberövande m.m. - Anhållen i frånvaro 2019-09-16, Gripen 2019-09-17, Häktad 2019-09-20, Frigiven 2019-10-31.			
Delgivningsuppgifter			

Tilltalad: efternamn och alla förnamn Vocanac, Sebastian Daniel		Tilltalsnamn Sebastian	Yrke/titel
Personnr 19930525-1390	Medborgare i Sverige	Telefon	Tolkbehov
Adress Ingenjörsgatan 5 411 19 GÖTEBORG			
Offentlig försvarare/ombud Hurtig, Björn, Advokaterna Hurtig & Partners AB, Stampgatan 20, 411 01 GÖTEBORG			
Frihetsberövande m.m. - Anhållen i frånvaro 2019-09-16 kl 20.43, Gripen 2019-09-17 kl 06.25, Frigiven 2019-09-18 kl 14.40.			
Delgivningsuppgifter			

Ansvarsyrkanden m.m.

*

1. GROV TROLÖSHET MOT HUVUDMAN, GROVT BROTT (Ekström) (5000- K1621214-18)

Målsägande
ICA Sverige AB Special

Gärning
Per Ekström har under tiden från och med 2016 till och med januari 2018 i Göteborg, som produktchef över affärsområdet lampor och belysning vid ICA

- * Sverige AB Special, haft förtroendeuppgiften att självständigt sköta företagets inköp inom produktområdet. Per Ekström har brutit i sin lojalitet mot ICA genom att styra beslut om inköp för bolagets räkning till en leverantör som upphandlade varorna av en agent i Hongkong som gav Per Ekström provision på agentens försäljning till leverantören och i förlängningen ICA. Hans agerande är ett missbruk av hans förtroendeställning och har inneburit en ekonomisk skada för ICA genom att provisionen och andra omkostnader som Per Ekström har betingat från agenten – uppgående till **9 150 674 kr** ~~9 972 970 kr~~ - har övervältrats på ICA som slutlig betalare.

Brottet är grovt då ICA har tillfogats betydande skada och gärningen varit av särskilt farlig art då det pågått under en längre tid och förövats av en person i särskilt ansvarsfull ställning på ett planerat och förslaget sätt i samverkan med andra.

Per Ekströms brottslighet begicks uppsåtligen.

Lagrum

10 kap 5 § 1 st och 2 st brottsbalken, (också i dess lydelse före 1 juli 2016 och 1 juli 2017)

Enskilt anspråk

Kan komma att föras av åklagaren

2. GROVT TAGANDE AV MUTA (Ekström) (5000-K1621214-18)

Gärning

Per Ekström har, under tiden från och med 2016 till och med december 2018 i Göteborg, begärt och mottagit sammanlagt 6 059 170 kr från en handelsagent i Hongkong för utövningen av hans anställning som produktchef vid ICA Sverige AB Special. Mottagandet av pengarna har utgjort otillbörliga förmåner då de betalats till Per Ekström för att han tillsett att ICA Special lade inköpsorder till en viss svensk leverantör som i sin tur använde agenten i Hongkong som inköpskanal och som därför fick avsättning för sin agentverksamhet.

Brottet är grovt då det avsett betydande värden och varit av särskilt farligt art då det förövats systematiskt under en längre tid av en person i ansvarsfull ställning på ett planerat och förslaget sätt i samverkan med andra.

Per Ekströms brottslighet begicks uppsåtligen.

Lagrum

10 kap 5 a § och 5 c § brottsbalken

Särskilt yrkande

Det yrkas med stöd av BrB 36 kap 1§ att värdet av Per Ekströms utbyte av mutbrottsligheten, 6 059 170 kr förverkas.

**3. MEDHJÄLP TILL GROVT TAGANDE AV MUTA (Vocanac) och
MEDHJÄLP TILL GROV TROLÖSHET MOT HUVUDMAN (Vocanac)
(5000-K1621214-18)**

Målsägande

ICA Sverige AB Special

Gärning

Sebastian Vocanac har, under tiden från och med 2016 till och med 2018 i Göteborg, främjat Per Ekströms brottslighet under åtalpunkt 1 och 2 genom att förmedla uppgifter mellan Per Ekström och handelsagenten i Hongkong. Sebastian Vocanac har därvidlag förmedlat uppgifter om produkter som Per Ekström övervägde att beställa för ICAs räkning, om genomförda affärer, priser och betalningar samt avstämningar av den provision han, Northekvo AB, och Per Ekström hade att erhålla av agenten för genomförda affärer.

Sebastian Vocanac främjande har under 2016 skett inom ramen för hans anställning i bolaget Pesita International Ltd och under 2017-2018 genom hans agerande i bolaget Northekvo Consulting AB.

Sebastian Vocanacs brottslighet begicks uppsåtligen.

Lagrum

10 kap 5 a § och 5 c § samt 23 kap 4 § brottsbalken

10 kap 5 § 1 st och 2 st brottsbalken (även dess lydelse före 1 juli 2016 och 1 juli 2017) samt 23 kap 4 § brottsbalken

Enskilt anspråk

Kan komma att föras av åklagaren.

Särskilt yrkande

- * Det yrkas med stöd av BrB 36 kap 1§ att **3 009 221 kr** ~~3 831 517 kr~~ förverkas såsom utbyte av brott.

Grunden

- * Sebastian Vocanac har för sin medhjälp till brott enligt åtalpunkt 3 uppburit sammanlagt **3 009 221 kr** ~~3 831 517 kr~~ som ersättning för sin medhjälp till brott under åtalpunkt 3.

4. GROVT PENNINGTVÄTTSBROTT (Vocanac) (5000-K1621214-18)

Gärning

Sebastian Vocanac har från och med 2016 till och med mars 2019 i Göteborg främjat möjligheterna för sig själv och andra att tillgodogöra sig pengar som härrör från brottslig verksamhet bestående i grova mutbrott och grov trolöshet mot huvudman.

Han har i det syftet omsatt sammanlagt drygt 4,7 miljoner kr som härrör från brottslig verksamhet genom att motta på sitt personliga bankkonto sammanlagt 655 030 kr, ta emot kontanta medel och växla till svensk valuta motsvarande 100 000 kr samt motta sammanlagt 3 976 698 kr på sitt bolag Northekvo Consulting ABs konto. De sammanlagda medlen har sedan använts för att dels betala 72 150 till personer som är närstående Per Ekström samt dels till att bestrida Per Ekströms utgifter med sammanlagt 828 462 kr. Återstoden av medlen, sammanlagt **3 009 221 kr** ~~3 831 517 miljoner kr~~, har Sebastian Vocanac tillgodogjort sig själv.

Brottet är grovt då det avsett betydande värden och ingått som ett led i en systematiskt förövad brottslighet av större omfattning.

Sebastian Vocanacs brottslighet begicks uppsåtligen

Lagrum

3 § och 5 § lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott

5. GROV TROLÖSHET MOT HUVUDMAN (Ekström) (5000-K494961-19)

Målsägande

Bagaren och Kocken AB 16556747-4001, Sörredsvägen 113, 417 29
GÖTEBORG

Gärning

Per Ekström har under tiden från våren 2018 till april 2019 i Göteborg, som "own brand manager" vid Bagaren & Kocken AB haft förtroendeuppgiften att föreslå och medverka till inköp av produkter i syfte att saluföras på marknaden som företagets egna varumärken. Per Ekström har missbrukat sin förtroendeställning genom att **låta** beställa varor utan att, på det sätt som ålåg honom i hans chefsroll, säkerställa att produkterna hade konkurrenskraftiga priser. Till följd härav har Bagaren & Kocken åsamkats en ekonomisk skada motsvarande minst **4 476 824 kr** ~~5 miljoner kr~~.

Brottet är grovt då Bagaren & Kocken AB har tillfogats betydande skada samt varit av särskilt farlig art då det förövats av en i person särskilt ansvarsfull ställning och som utnyttjade medarbetares stora förtroende för honom.

Per Ekströms brottslighet begicks uppsåtligen.

Lagrum

10 kap 5 § 1 st och 2 st brottsbalken

Enskilda anspråk

Kan komma att föras av åklagaren

6. GROVT TAGANDE AV MUTA (Ekström) (5000-K494961-19)

Gärning

* Per Ekström har i mars 2019 mottagit 207 000 kr från en handelsagent i Hongkong för utövningen av hans anställning vid Bagaren & Kocken AB som own brand manager. Mottagandet av pengarna har utgjort en otillbörlig förmån då de betalats till Per Ekström som ersättning eller belöning för att han tillsett att Bagaren & Kocken beställde varor från agenten i Hongkong.

Brottet är grovt då det avsett ett stort belopp och innefattat missbruk av en särskilt ansvarsfull ställning.

Per Ekströms brottslighet begicks uppsåtligen.

Lagrum

10 kap 5 a § och 5 c § brottsbalken

Särskilt yrkande

Det yrkas med stöd av BrB 36 kap 1 § att värdet av Per Ekströms utbyte av mutbrottsligheten, 207 000 kr förverkas

KVARSTAD

Per Ekström är skäligen misstänkt för grov trolöshet mot huvudman i två fall och det finns skäl att befara att han genom att undanskaffa egendom eller på annat sätt undandrar sig att betala skadestånd till ICA Sverige AB och Bagaren & Kocken AB.

* Det yrkas därför att rätten med stöd av RB 26 kap 1 § förordnar om kvarstad på så mycket av Per Ekströms egendom att skadestånd som kan antas komma att på grund av brotten ådömas honom om totalt 13 627 498 kr 14 997 970 kr, kan antas bli täckt

vid utmätning. Det yrkas vidare att kvarstaden ska bestå tills verkställighet sker, dock längst två månader efter laga kraftvunnen dom i målet.

Bevisning

Åp1-4

Muntlig bevisning

De tilltalades uppgifter (Per Ekström förnekar medan Sebastian Vocanac medgivit en rad omständigheter vid förhör)

Vittnesförhör med Ola Andersson, VD för Bergsala SDA AB angående bolagets affärsrelation med ICA, Per Ekström, Pesitas Ltd och John Liang, till styrkande att Per Ekström visste att Pesita Ltd var Bergsalas leverantör av de varor han beställde för ICAs räkning och att Per Ekström angav den prisnivå Bergsala hade att förhålla sig till för att kunna sälja till ICA. Även till styrkande att Bergsala sålde med påslag till ICA.

Vittnesförhör med Robin Eriksson, Bergsala SDA AB angående bolagets affärsrelationer med ICA, Per Ekström, Pesitas Ltd och John Liang, till styrkande att Per Ekström introducerade John Liang för Bergsala, att Robin träffade Per och John i Hongkong 26 oktober 2016, att Per visste att Pesitas Ltd var Bergsalas leverantör för de varor han beställde för ICAs räkning samt att Per Ekström angav den prisnivå Bergsala hade att förhålla sig till för att kunna sälja till ICA. Även till styrkande att Bergsala sålde med påslag till ICA.

Vittnesförhör med Victoria Arndt, Per Ekströms närmaste chef på ICA, angående Per Ekströms arbete som produktchef till styrkande att han låg bakom att Bergsala användes som leverantör samt att hon våren 2017 meddelade honom att hans lagerstatus var för högt.

Vittnesförhör med Linda Lans, kategorichef på ICA, angående Per Ekströms arbete som produktchef till styrkande av att Per Ekström enligt hennes uppfattning brast i flera avseenden som produktchef vilket bl.a. resulterade i för stora lager samt att hans inköp koncentrerades till en leverantör.

Vittnesförhör med Rebekka Ridings, varuflödeschef på ICA, angående hennes undersökning hösten 2017 av lagergruppen glödlampor till styrkande av att lagervärde var mycket högt och att de förklaringar Per Ekström lämnade var vaga.

Vittnesförhör med Susanne Pellas, ekonom och utredare vid NOAs
korruptionsgrupp angående hennes undersökningar och analyser av olika
interna dokument och mejl som påträffats i beslagtagna datorer samt
bankkontouppgifter och andra handlingar som tagits in under
förundersökningen, till styrkande;

-Att Sebastian Vocanac och Per Ekström haft en intern redovisningen av deras
arvoden/vinst som belöper på Bergsala beställningar hos Pesitas Ltd avseende
inköp för ICAs räkning.

-Att denna vinst utbetalas på olika sätt efter löpande avräkning med John
Liang.

-Att vinsten/arvodet uppgår till de sammanlagda belopp som framgår av åp 1-4.

Susanne Pellas ska även höras om;

- Sin jämförande analys av uttag från HSBC-kort enligt information från
svenska bankomatföretag med uttag som gjort från Per Ekströms svenska
bankkort (SEB, ICA Kort). Förhöret kommer utgå från skriftlig bevisning
åberopad nedan, till styrkande av att Per Ekström innehaft aktuellt HSBC-kort.

-De överföringar och betalningar hon iakttagit vid sin tillgångsutredning av
Sebastian Vocanac (enligt skriftlig bevisning nedan), till styrkande att Per
Ekström mottagit drygt 890 000 kr från Sebastian Vocanac. (Måhända kan de
vitsordas av försvaret)

-de jämförande analyser som åberopas som skriftlig bevisning nedan
tillstyrkande av att John Liang/Pesitas kostnad för provisionen övervältrades på
Bergsala och ICA.

Vittnesförhör med polisspanare 38, vid NOA, angående hans iakttagelser när
han spanade på Per Ekström i den 9 maj 2019 till styrkande att Per Ekström
gjorde ett bankomatuttag kl. 19.18-19 den dagen. (Av skriftligt bevisning
nedan följer att uttagen gjordes med kort som är kopplat till HSBC-kortet).
Det bör klarläggas före huvudförhandlingen om Per Ekström vitsordar att han
gjorde ett bankomatuttag vid tillfället. I så fall kan vittnesförhöret undvaras

Skriftlig bevisning

Det åberopas ett mycket omfattande skriftligt material som bevis. Åklagarna
kommer, med rättens tillstånd, att i stor utsträckning hänvisa till materialet och
endast en mindre del av handlingarna kommer detaljgranskas vid
hudförhandlingen. Åklagarna kommer under sakframställningen närmare
förklara vad som är relevant och har beviskraft i det material det hänvisas till.

Brottsupplägg

Epostmeddelande, Bil. B sid 139-153, till styrkande av de tilltalades brottsliga
avsikt att tjäna pengar på Per Ekströms anställning hos ICA som product
manager genom att ta provision på John Liang/Pesita Ltd:s försäljning.

Epost, kvitton, utdrag ur outlook-kalender, fotografi, positioneringsuppgifter, chattar, Finnair flight details, Bil. B sid. 175-188, till styrkande att Per använder det fingerade namnet "Hellen" i kontakterna med John Liang.

Epostmeddelanden, Bil B sid 189-199 till styrkande att Per Ekström använder det fingerade namnet "Kevin" under del av 2017 och 2018.

Genomförandet/Arbetsfördelning

Mejl mellan Sebastian Vocanac, John Liang, samt något tillfälle "Hellen", Bil C 582 ff, 598 ff, 631 ff, 631 ff, 636 ff, 639 ff, 642 ff, 645 ff, 648 ff, till styrkande att Sebastian Vocanac fungerar som förmedlande länk mellan "Hellen" / "Kevin" och John Liang vid bestämmande av priser, vinstmarginaler för de produkter som säljs till Bergsala.

Telefonextraktion av samtalskontakter mellan John Liang och Per Ekström eller i vart fall med någon som använder hans mobil, funna vid it-forensisk undersökning av Per Ekströms mobiltelefon, Bil. B sid 203-206. Till styrkande att Per Ekström haft tät kontakt med John Liang i Hongkong under den åtalade tiden.

Protokoll över it-forensisk undersökning av Sebastian Vocanacs beslagtagna hårddisk och dator, Bil A sid 65 ff, med tillhörande sammanställning av epostmeddelanden och produktlistor (sid. 69- 426) till styrkande av att Sebastian Vocanac och John Liang samarbetade vid försäljningen av varor till Bergsala och löpande avräknade en provision på försäljningen.

Protokoll över IT-forensisk undersökning av Sebastian Vocanacs dator och där funna 17 epostmeddelanden med bifogade filer, Bil A sid 427-538, till styrkande att Per Ekström vidarebefordrat epost med bifogade produktlistor m.m. från sitt ICA mejlkonto till sitt gmail-konto för att sedan mejla vidare dokumenten till Sebastian Vocanac samt vidare till styrkande att vissa av dessa bifogade dokument återfunnits i mejl Sebastian skickat till John Liang.

Protokoll över IT-forensisk undersökning av dator påträffad i Per Ekströms bostad samt de 30-talet olika produktlistor som hittades i datorn, Bil A sid. 542-685, till styrkande att Per Ekström hanterat dessa dokument

Protokoll över IT-forensisk undersökning och sammanställning över påträffade produktlistor på hårddisk beslagtagen på Sebastians Vocanacs kontor, Bil A sid. 686-835, till styrkande att Sebastian hanterat dessa dokument.

Inkomstkällorna

Till styrkande av att Sebastian Vocanac uppburit lön från Pesita åberopas kontoutdrag . Bil. C sid 923-941 (Torde vara ostridigt)

Till styrkande av betalningar från Pesita till Northekevo åberopas kontoutdrag Bil. C sid 942-955. (Torde vara ostridigt)

Följande åberopas till styrkande att Per innehar HSBC kortet (på vars konto provisioner betalas enligt annan bevisning, se nedan). Dokumentationen visar att uttag på HSBS kortet har skett vid ett stort antal tillfällen på platser och tidpunkter då Per Ekström kan kopplas till platsen.

Kontoutdrag från HSBC och uppgifter om mobilpositionering.
Bil. B sid 207-272.

Kontoutdrag från Per Ekströms ICA konto
Bil C sid 706-709, 715-723, 728, 795, 800, 817-819

Kvitton påträffade i Per Ekströms bostad
Bil. C sid 654-669,

Jämförande analys av kontouppgifter från Nets och ICA-bank rörande uttag från HSBC-kortet i jämförelse med information om uttag från Per Ekströms svenska bank-kort. Bil. C sid 671-686

Till styrkande av att uttag gjordes på HSBC-kortet den 9 maj 2019, kl. 19.18 på 3 x 5000 kr åberopas kontoutdrag
* Bil C sid ~~1077~~ 1080. Vidare åberopas skriftligt svar från ICA-banken om kort och kontouppgifter med anledning av uttag Per Ekström
* iaktogs göra av spanare. Bil C sid ~~1178~~ 1181
(Bevisen ska ses i samband med vittnesförhöret med spanare som iakttog Per Ekström göra uttag).

Mobilfoto till styrkande av Per Ekström i tid och plats varit i närheten av platser där uttag med HSBC kortet gjorts
Bil B, sid 273-280

Följande åberopas till styrkande att provisioner betalats också på annat kort än HSBC-kortet, kontant och genom att agenten i John Liang betalt reseutgifter för de tilltalade.

Listor Bil. C 477-483 och 484-490 till styrkande att provisioner avräknats mot kort, kontanter och reseutlägg.

Foton, mejl och chattar, Bil B sid 74 och Bil D sid 290-293, stödbevis för uppgift om utbetalade kontanter.

Kvitton, Tilläggsprotokoll 1. sid 101-105, till styrkande att ett Union Pay kort använts vid betalande av restaurangnota som bokförts representationskostnad i Northekvo.

Chattutdrag, kvitton och information om Union Pay, Bil C. sid 687-697, till styrkande att Per Ekström innehaft ytterligare ett utlandsbaserat betalkort.

Utbetalade pengar och dess fördelning

Följande dokumentation åberopas till styrkande faktiskt utbetalade belopp och dess fördelning.

Pengar på HSBC-kortet/till Per Ekström
PM kontoutdrag Bil. C sid 1152-1163 samt tillhörande kontoutdrag på vilket PM:et grundas Bil C sid 956-1079 (sid 1025 ff)

Betalningar till annat kort (än HSBC)

Listorna A och B, Bil. C sid 103-104 och 235-236. Listorna utgör den ekonomiska avräkningen och är därför utgångspunkten för bevisningen om faktiskt utbetalade provisioner.

Mejl, chattar mm. Bil. C sid 501-552. Stödbevis för att inbetalningar på ”annat kort” Per Ekström innehade samt för bestridande av reseutgifter för bägge tilltalade.

Betalningar i form av kontanter och bestridande av reseutgifter

A och B listorna enligt ovan

Bil. C sid 527, 538-552 (ingår i ovan)

Mejl, foton Bil. D sid 290-293

Betalningar av Sebastian Vocanac till Per Ekström och hans närstående med inkomster från Pesitas/John Liang PM av Susanne Pellas Bil B sid 63-125 (särskilt sid 72-73 samt bilaga 8). (Vittnet Susanne Pellas ska höras om sin analys)

Övervältring

Produktlistor i Sebastians Vocanacs dator, Bil. C sid. 553-581 (särskilt sid 571, 580) till styrkande att man beräknade vinstpåslag på försäljningspriset till Bergsala som avsåg ”Per” alternativt ”Hellen”.

PM över jämförande analys av produktlistor, purchase order (PO) och fakturor mot ICA, till styrkande att kostnaden för provisioner övervältras på Bergsala och ICA. Huvudprotokollet sid 677-682.

PM över jämförande analys av dokument påträffade i de tilltalades datorer, till styrkande man använt en vinstberäkningsmodell för att bestämma provisionen och att kostnaden för denna övervältrades på Bergsalas inköpskostnad. Tilläggsprotokoll 2, sid 7-46.

Åp 5-6

Muntlig bevisning

Den tilltalades uppgifter (förnekar brott)

Vittnesförhör med Gustav Norlenius angående hans uppdrag 2018-2019 från Bagaren & Kocken ABs ägargrupp att utreda och kontrollera bolagets satsning på "own brand", till styrkande att Per Ekström under 2018 överskred styrelsens prognos och ambition om en försäljningsnivå på 30 MSEK med en inköpskostnad om 13-14 MSEK, att många inköp gjorts utan VDs formella skriftliga godkännande, och att Gustav Norlenius genom kontakter med kinesiska tillverkare kommit till slutsatsen att inköp gjorts till överpriser uppgående till en skada om motsvarande i vart fall 5 MSEK.

Vittnesförhör med Robert Henriksson, dåvarande VD för Bagaren & Kocken AB, angående bolagets satsning på own brand och Per Ekströms uppdrag, till styrkande att Per Ekströms ansvar även omfattade att inköpta produkter hade konkurrenskraftiga priser och fick avsättning på marknaden, att bolaget saknade skriftlig arbetsbeskrivning för Per Ekströms roll och även för mandat och befogenheter, att rutinen var att inköpsorder Per lade fram skulle signeras av VD.

Vittnesförhör med Martin Blidberg, dåvarande i köpschef på Bagaren & Kocken AB, angående Per Ekströms arbetsuppgifter och åligganden, till styrkande att inköp skulle enligt rutin alltid signeras av VD, att Per Ekström som chef för own brand hade ansvaret för att beställning gjordes och att det skedde i bolagets egna affärssystem, att Per när han började redan hade en egen kontakt i Kina som hette John och som på Pers förslag kom att använda för bolagets inköp.

Vittnesförhör med Albin Jansson, arbetsledare på Bagaren & Kockens lager, angående hans arbete med lagerfrågorna, till styrkande att Per Ekström ofta brast vad gäller upprättande av inköpsorder, att lagret av hans own brand produkter växte, att marginalerna var dåliga i jämförelse med vad som var normalt.

Vittnesförhör med Niclas Johansson, inköpskoordinator på Bagaren & Kocken AB, angående hans arbete med own brand produkterna, till styrkande att inköpsorder ofta saknades, att Per var den som skötte beställandet av own

brand produkterna, att Pers intresse för inköpta produkter tenderade att upphöra när väl de kommit i lager och att han brast i uppgiften att sörja för försäljningssidan.

Skriftlig bevisning

Kontoutdrag, Bil C sid 1073, till styrkande av den otillbörliga utbetalningen från Eurostar Limited till kontot vars kort Per Ekström av annan bevisning innehar.

Excelfil Gustav Norlenius upprättat, tilläggsprot. sid 9-13, till styrkande av att Bagaren & Kocken AB betalt Eurostar överpriser uppgående till drygt 600 000 USD.

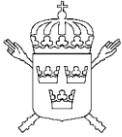
Handläggning

Bevisningen består till stor del av dokument som identifierats vid it-forensisk undersökning av mobiler och datorer som beslagtogs från de misstänkte under utredningen. En annan viktig del är de kontouppgifter som hämtats in från svenska banken och bankomatföretag samt, efter framställan om rättslig hjälp, från HSBC i Hongkong, Kina.

För att underlätta för rätten och försvaret och kommer åklagarsidan före huvudförhandlingen lämna över en CD skiva som innehåller en power point och (genom länkar till) de dokument som åberopas som skriftlig bevisning. Power pointen kommer användas vid sakframställningen.

Vittnet tillika utredaren vid NOA Susanne Pellas har granskat och analyserat huvudparten av de dokument som identifierats av it-forensikerna. Hon har bl.a. analyserat de produktlistor som påträffats hos de misstänkta och undersökt om och på vilket sätt de kan kopplas till annan information, som utbetalningar av olika slag, som s.k. purchase orders från Bergsala SDA AB. Hon har vidare gjort olika jämförande analyser som åberopas som skriftlig bevisning. Med hänsyn till det nära sambandet mellan åklagarnas sakframställning och hennes olika analyser anser jag att hon bör höras så tidigt som möjligt under huvudförhandlingen. Om rätten och försvaret godtar det vore det lämpligt att höra henne redan i samband åklagarnas sakframställning. Det kommer sannolikt underlätta förhören med de tilltalade.

Angående förslag till förhandlingsplan, se särskild handling.

Göteborgs tingsrätt
Avdelning 2

404 83 GÖTEBORG

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avdelning 2INKOM: 2021-08-17
MÅLNR: B 13661-19
AKTBIL: 188**Riksenheten mot korruption/ Per Ekström och Sebastian Vocanac
angående grov trolöshet mot huvudman m.m. Nu fråga om skadestånd**

Försäkringbolaget AXA XL och Bagaren & Kocken AB har inkommit med skadeståndsanspråk till Riksenheten mot korruption med anledning av åtal mot Per Ekström och Sebastian Vocanac.

AXA XL har utgett försäkringsersättning till ICA med drygt 60 MSEK med anledning av de felbeteenden man anser Per Ekström gjort sig skyldig till. Bolaget därför övertagit ICAs skadeståndsanspråk mot honom med anledning av brotten.

Jag för nedan skadeståndstalan.

AXA XL yrkar följande:

Att Per Ekström och Sebastian Vocanac solidariskt förpliktas utge till AXA XL (516410-6295) 9 972 970 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen 1 januari 2019 tills betalning sker.

Talan grundas på brotten såsom de formuleras i åtalpunkt 1 och 3.

Bagaren & Kocken AB yrkar följande:

Att Per Ekström förpliktas att utge till Bagaren & Kocken AB (16556747-4001) **4 476 824 kr** 4 976 824 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 1 januari 2019 tills betalning sker.

Talan grundas på brottet såsom det formuleras i åtalpunkt 5.

Leif Görts

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.